

Ustawa PZP, zasada konkurencyjności

Warszawa, 28.04.2025 r.

PROGRAM webinaru:

10:05 – 11:30 Blok I: Zasada konkurencyjności – praktyczne aspekty i dokumentacja

- ✓ Omówienie zasad udzielania zamówień zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027
- ✓ Sankcje za naruszenie procedur udzielania zamówień, zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi sposobu korygowania nieprawidłowych wydatków na lata 2021-2027
- ✓ Kontrola procedury zawierania umów dla zadań objętych Projektem

11:45 – 13:00 Blok II: Ustawa Prawo Zamówień Publicznych w kontekście projektów unijnych

- ✓ Zakres stosowania ustawy PZP
- ✓ Zasady i tryby udzielania zamówień publicznych
- ✓ Przygotowanie i prowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia
- ✓ Umowa w zamówieniach publicznych
- ✓ Najczęstsze błędy i nieprawidłowości – jak ich unikać

13:15 – 14:30 Blok III: Zielone zamówienia i zrównoważony rozwój w projektach UE

- ✓ Czym są zielone zamówienia publiczne – definicje i regulacje
- ✓ Wymogi UE i krajowe dotyczące zrównoważonych zamówień
- ✓ Przykłady zielonych kryteriów w specyfikacjach przetargowych
- ✓ Jak uwzględniać aspekty środowiskowe bez naruszania zasady konkurencyjności

14:45 – 15:00 Podsumowanie i sesja Q&A

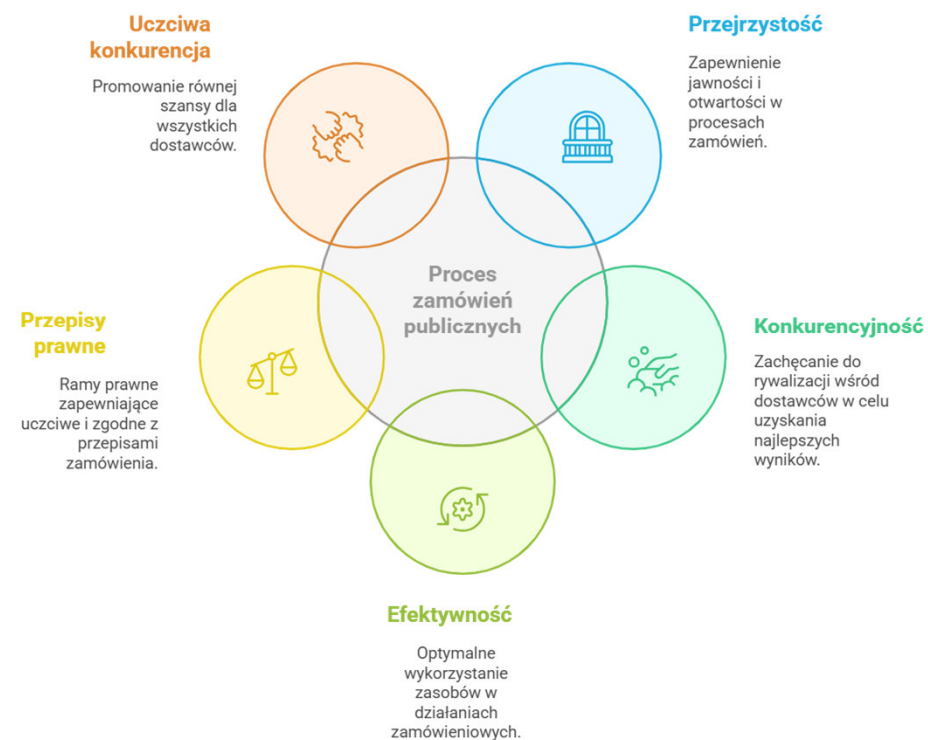
Dofinansowane przez
Unię Europejską

Blok I: Zasada konkurencyjności – praktyczne aspekty i dokumentacja

Zasada konkurencyjności

Kluczowe Aspekty Efektywnego Procesu Zamówień Publicznych

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027 zostały określone w dokumencie:

- ✓ **Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 (zwane dalej „Wytycznymi”)**

Podstawa prawna:

Wytyczne zostały wydane na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079).

UWAGA! Zmienione Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 z 14 marca 2025 r. są stosowane od 25 marca 2025 r.

Dokument jest dostępny na stronie:

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/wytyczne-dotyczace-kwalifikowalnosci-2021-2027>

- Do oceny prawidłowości umów zawartych w ramach realizacji Projektu w wyniku przeprowadzonych postępowań, w tym postępowań przeprowadzonych zgodnie z wymogami określonymi w podrozdziale 3.2 *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027*, stosuje się wersję ww. wytycznych **obowiązującą w dniu wszczęcia postępowania**, które zakończyło się zawarciem danej umowy.
- Wydatki poniesione **przed podpisaniem umowy o dofinansowanie** projektu mogą zostać uznane za **kwalifikowalne** jedynie w przypadku spełnienia warunków kwalifikowalności określonych w Wytycznych i w umowie o dofinansowanie projektu (w przypadku rozpoczęcia realizacji projektu przed dniem zawarcia umowy o dofinansowanie projektu Wnioskodawca realizuje projekt na własne ryzyko).
- W zależności od wartości szacunkowej zamówienia netto (bez VAT) należy zastosować właściwy tryb lub procedurę udzielania zamówień:

Zamawiający zobowiązany do stosowania ustawy Pzp stosuje:

- ✓ przepisy i tryby postępowania przewidziane w ustawie Pzp od kwoty 130 tys. zł. włącznie,
- ✓ zasadę konkurencyjności, od kwoty powyżej 80 tys. zł. netto do kwoty poniżej 130 tys. zł.

Zamawiający nie zobowiązany do stosowania ustawy Pzp zasadę konkurencyjności stosuje od kwoty powyżej 80 tys. zł. netto.

Realizacja zamówienia poniżej minimalnego progu 80 tys. zł netto, nie jest podporządkowana formalnym procedurom. Zamawiający przeprowadza postępowanie zgodnie z wewnętrznym Regulaminem udzielania zamówień publicznych.

Zamówienia w ramach projektu:

Zmienione **Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 z 14 marca 2025 r.** obowiązują **od 25 marca 2025 roku.**

Główne **zmiany** w Wytycznych polegają na:

- ✓ podniesieniu dla zamówień progu determinującego stosowanie zasady konkurencyjności z 50 tys. zł netto do 80 tys. zł netto – sekcja 3.2.2;
- ✓ doprecyzowaniu (zgodnie z wyrokiem Sądu z dnia 22 czerwca 2022 r. w sprawie T-357/19), że prawną możliwość odzyskania podatku VAT zgodnie z przepisami prawa krajowego należy badać nie tylko z punktu widzenia beneficjenta, lecz również innego podmiotu ponoszącego wydatki w projekcie (partnera, grantobiorcy, ostatecznego odbiorcy, uczestnika projektu) – podrozdział 3.5;
- ✓ doprecyzowaniu postanowień wytycznych w zakresie zapobiegania konfliktowi interesów – podrozdział 3.2;
- ✓ doprecyzowaniu (zgodnie z art. 64 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego nr 2021/1060), że limity 10% oraz 15% odnoszą się do nabycia (zakupu) nieruchomości i nie dotyczą wydatków poniesionych na nabycie innych tytułów prawnych do nieruchomości – podrozdział 3.4.

Zamówienia w ramach projektu – wyłączenia ze stosowania zasady konkurencyjności:

- a) zamówień, których wartość nie przekracza kwoty 50.000 zł netto (zwiększenie kwoty do 80.000 zł netto),
- b) zamówień udzielanych na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1710, z późn. zm.), zwanej dalej: „Pzp”,
- c) zamówień o przedmiocie określonym w art. 9-14 Pzp,
- d) realizacji zadań publicznych przez organ administracji publicznej na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- e) zamówień udzielanych zgodnie z przepisami prawa innymi niż Pzp, na podstawie których wyłącza się stosowanie Pzp,
- f) wydatków rozliczanych za pomocą uproszczonych metod oraz finansowania niepowiązanego z kosztami, o których mowa w podrozdziałach 3.10 i 3.11 Wytucznych,
- g) zamówień udzielanych przez beneficjentów wybranych w trybie określonym w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 407, z późn. zm.) lub w ustawie z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2021 r. poz. 541, z późn. zm.) do realizacji projektu hybrydowego,
- h) zamówień udzielonych lub postępowań o udzielenie zamówienia wszczętych przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu w przypadku projektów, które otrzymały pieczęć doskonałości, o której mowa w art. 2 pkt 45 rozporządzenia ogólnego,
- i) zamówień, których przedmiotem są usługi świadczone w zakresie prac B+R prowadzonych w projekcie przez osoby fizyczne wskazane w zatwierdzonym wniosku o dofinansow., posiadające wymagane kwalifikacje, pozwalające na przeprowadzenie prac B+R zgodnie z wnioskiem,

Zamówienia w ramach projektu – wyłączenia ze stosowania zasady konkurencyjności:

j) zamówień, których przedmiotem są usługi wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej (z wyłączeniem usług świadczonych w placówkach wsparcia dziennego i placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego), sąsiedzkie usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, usługi asystenckie – świadczone osobiście przez osoby wskazane lub zaakceptowane przez uczestnika projektu.

Zasady konkurencyjności można nie stosować do:

- a) sytuacji, w której ze względu na pilną potrzebę (konieczność) udzielenia zamówienia niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której wcześniej nie można było przewidzieć, nie można zachować terminów określonych w pkt 19 sekcji 3.2.2 Wytycznych,
- b) sytuacji, w której ze względu na wyjątkową sytuację niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której wcześniej nie można było przewidzieć (np. klęski żywiołowe, katastrofy, awarie), wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia i nie można zachować terminów określonych w pkt 19 sekcji 3.2.2 Wytycznych,
- c) zamówień, które mogą być zrealizowane tylko przez jednego wykonawcę z jednego z następujących powodów:
 - ✓ brak konkurencji ze względów technicznych o obiektywnym charakterze, gdy istnieje tylko jeden wykonawca, który jako jedyny może zrealizować zamówienie, albo
 - ✓ przedmiot zamówienia jest objęty ochroną praw wyłącznych, w tym praw własności intelektualnej, gdy istnieje tylko jeden wykonawca, który ma wyłączne prawo do dysponowania przedmiotem zamówienia, a prawo to podlega ochronie ustawowej,

o ile nie istnieje rozsądne rozwiązanie alternatywne lub zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężania parametrów zamówienia,

Zasady konkurencyjności można nie stosować do:

- d) zamówień w zakresie działalności twórczej lub artystycznej, które mogą być zrealizowane tylko przez jednego wykonawcę,
- e) zamówień, których przedmiotem są dostawy na szczególnie korzystnych warunkach w związku z likwidacją działalności innego podmiotu, postępowaniem egzekucyjnym albo upadłościowym,
- f) zamówień na dostawy dokonywanych na giełdzie towarowej w rozumieniu przepisów o giełdach towarowych, w tym na giełdzie towarowej innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- g) zamówień udzielanych przez placówkę zagraniczną w rozumieniu przepisów o służbie zagranicznej,
- h) zamówień udzielanych na potrzeby własne jednostki wojskowej w rozumieniu przepisów o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa,
- i) przypadków określonych w art. 214 ust. 1 pkt 11-14 Pzp w stosunku do podmiotów wskazanych w tym przepisie.

Zmiany w zasadzie konkurencyjności w stosunku do perspektywy finansowej 2014-2020:

- Komunikacja w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w tym ogłoszenie zapytania ofertowego, składanie ofert, wymiana informacji między zamawiającym a wykonawcą oraz przekazywanie dokumentów i oświadczeń odbywa się pisemnie za pośrednictwem Bazy Konkurencyjności (BK2021);
- O terminowym złożeniu oferty decyduje data złożenia oferty za pośrednictwem Bazy Konkurencyjności (BK2021);
- Minimalny 30-dniowy termin składania ofert stosowany jest dla zamówień, których szacunkowa wartość jest równa lub przekracza 5 538 000 EUR w przypadku robót budowlanych i 750 000 EUR w przypadku dostaw i usług;
- Brak opisanych trybów konkurencyjnych dla zamówień o szacunkowej wartości poniżej 50 000,00 PLN (od 25.03.2025 poniżej 80 000,00 PLN) netto;
- Zmianie uległa treść przesłanek dotyczących powiązań osobowych i kapitałowych z wykonawcą/dostawcą;
- Jeżeli zaoferowana cena lub koszt wydają się rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia, tj. różnią się o więcej niż 30% od średniej arytmetycznej cen wszystkich ważnych ofert niepodlegających odrzuceniu, lub budzą wątpliwości zamawiającego co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi w zapytaniu ofertowym lub wynikającymi z odrębnych przepisów, zamawiający żąda od wykonawcy złożenia w wyznaczonym terminie wyjaśnień, w tym złożenia dowodów w zakresie wyliczenia ceny lub kosztu.
- Protokół postępowania o udzielenie zamówienia powinien zawierać m.in. uzasadnienie rezygnacji z dopuszczenia możliwości składania ofert częściowych (jeśli dotyczy) oraz imiona i nazwiska osób, które wykonywały czynności w prowadzonym postępowaniu.

- W przypadku zamówień, do których nie stosuje się ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych oraz ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, w których postępowanie o udzielenie zamówienia wszczęto przed dniem zawarcia umowy o dofinansowanie projektu, zastosowanie mają wymogi określone w wytycznych dotyczących kwalifikowalności, w tym w szczególności dotyczące zasady konkurencyjności.
- Przy ocenie prawidłowości udzielania zamówień wszczętych przed wejściem w życie pierwszej wersji Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 (czyli przed 25 listopada 2022 r.), zamówienia udzielane przez beneficjenta będącego podmiotem zobowiązanym do stosowania zasady konkurencyjności, są weryfikowane pod względem zgodności z regulacjami krajowymi i unijnymi, z zasadą uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców.
- W przypadku, gdy wnioskodawca / beneficjent przeprowadza zamówienia zgodnie z zasadą konkurencyjności, publikuje on zapytanie ofertowe na stronie internetowej bazy konkurencyjności i prowadzi komunikację na zasadach określonych w wytycznych dotyczących kwalifikowalności.
- Prawidłowe i zgodne z ustawą PZP przeprowadzenie procedur zamówieniowych ma kluczowe znaczenie dla uznania wydatków za kwalifikowalne.
- **Niewłaściwe stosowanie PZP może skutkować uznaniem części lub całości wydatków za niekwalifikowalne w projekcie.**

USTALENIE WARTOŚCI SZACUNKOWEJ ZAMÓWIENIA

Zastosowanie nieodpowiedniej procedury będzie skutkowało uznaniem wydatków poniesionych w ramach zamówienia za niekwalifikowalne

1. Zamawiający w rozumieniu Pzp

Jeżeli udzielasz zamówienia zgodnie z Pzp, w pierwszej kolejności szacujesz wartość zamówienia zgodnie z Pzp, biorąc pod uwagę wszystkie przewidywane zamówienia na dany rok budżetowy w ramach jednostki plus wszystkie przewidywane zamówienia w ramach realizowanych przez Ciebie projektów (niezależnie od tego czy realizowane są w perspektywie rocznej czy kilku lat).

Ustalenie wartości szacunkowej zamówienia

- ✓ Punktem odniesienia dla wartości zamówień w ramach projektu będzie nie tylko perspektywa roczna (budżetowa), ale obejmująca możliwy do przewidzenia zakres zamówień w całym okresie trwania projektu lub projektów wszystkich aktualnie realizowanych.
- ✓ Jeśli stwierdzisz, że oszacowana zgodnie z Pzp wartość zamówienia jest mniejsza niż 130 tys. zł netto sumujesz zamówienie na poziomie projektu w celu weryfikacji, czy zamówienie podlega zasadzie konkurencyjności.
- ✓ Jeśli jesteś zamawiającym w rozumieniu Pzp i udzielisz zamówienia zgodnie z Pzp mimo, że wartość zamówienia nie przekracza 130 tys. zł, zasadę konkurencyjności uznaje się za spełnioną.

2. Pozostali zamawiający, nie będący zamawiającym w rozumieniu Pzp

- ✓ Jeśli nie jesteś zobowiązany do stosowania Pzp wartość zamówienia ustalasz dla pojedynczego projektu. Nawet jeśli podobne zamówienia realizujesz jednocześnie w kilku projektach finansowanych z funduszy unijnych, czy też innych środków publicznych.
- ✓ Oznacza to, że musisz dokładnie przeanalizować budżet projektu w celu zidentyfikowania tych zamówień, które powtarzają się i podlegają sumowaniu. Dla przykładu, nawet jeśli usługa cateringowa pojawia się w różnych zadaniach i pozycjach szczegółowego budżetu, może stanowić jedno zamówienie, dla którego (z uwagi na łączną wartość) stosowana musi być zasada konkurencyjności.
- ✓ Jeżeli wartość zamówienia przekracza 50 tys. zł netto oraz nie zaistniały przesłanki wyłączenia, jesteś zobowiązany do stosowania zasady konkurencyjności.

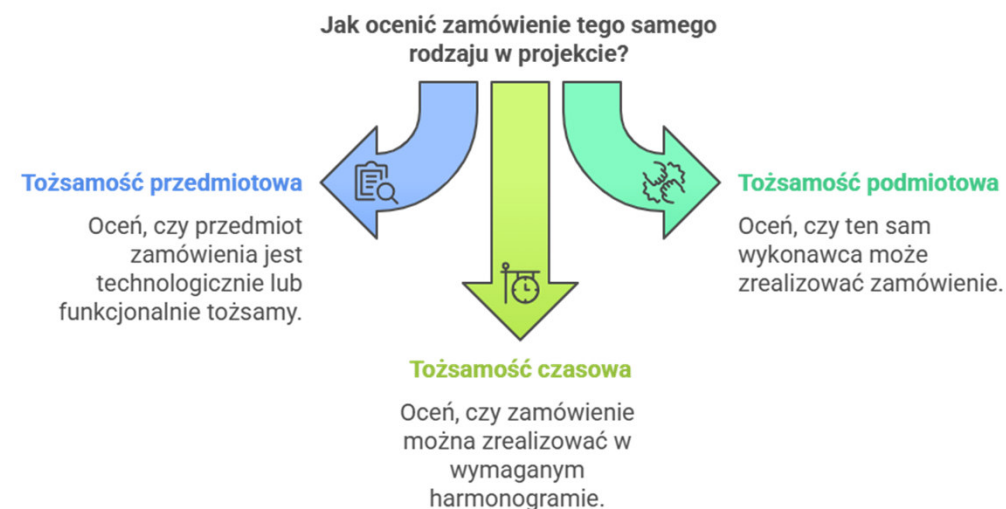
PROJEKTY PARTNERSKIE

- ✓ Jeśli jesteś partnerem w projekcie, samodzielnie prowadzisz postępowanie, finansujesz zamówienie z budżetu, którym dysponujesz oraz w swoim imieniu podpisujesz umowę z wykonawcą, to nie musisz sumować wartości tego zamówienia z udzielanymi w tym samym projekcie przez innych partnerów.
- ✓ Ty i Twoi partnerzy w projekcie możecie wybrać sposób udzielania zamówień, który wymusi łączne szacowanie ich wartości, jednak nie jest to obowiązek.
- ✓ Zasadą pozostaje szacowanie wartości zamówień w ramach jednostki

W przypadku udzielania zamówienia w częściach z określonych względów ekonomicznych, organizacyjnych, celowościowych – wartość zamówienia ustala się **jako łączną wartość poszczególnych jego części.**

Zamówienie tego samego rodzaju w projekcie – trzy tożsamości

1. **Tożsamość przedmiotowa** zamówienia, tj. czy przedmiot zamówienia jest taki sam bądź ze względów technologicznych, recepturowych, właściwości fizycznych lub użytkowych może być uznany za tożsamy.
2. **Tożsamość podmiotowa** / wykonawcy zamówienia, czy istnieje możliwość wykonania zamówienia przez tego samego wykonawcę.
3. **Tożsamość czasowa**, czy możliwe jest udzielenie zamówienia w tym samym czasie, tj. masz wiedzę, że będziesz realizował określone zamówienia, z tym, że musi to być realna możliwość oszacowania usług, dostaw lub robót budowlanych, które mają być wykonane i sfinansowane w danym terminie. Należy mieć na uwadze tożsamość czasową rozpatrywaną w perspektywie całego okresu realizacji projektu.

Zamówienie tego samego rodzaju w projekcie – trzy tożsamości

1. Tożsamość przedmiotowa

Nie możemy mówić o dwóch różnych przedmiotach w przypadku, np. budowy mostu i osobnego zamówienia na barierki do tego mostu.

Przykład: dostawy materiałów promocyjnych, takich jak długopisy, kalendarze, etui, pendrive, kartki świąteczne, koperty, notesy, torebki papierowe, USB, smycze, kubki, T-shirty, torby bawełniane

2. Tożsamość podmiotowa

O tożsamości podmiotowej mówimy, gdy zamówienia są realizowane przez tego samego Wykonawcę lub, kiedy na rynku funkcjonują podmioty specjalizujące się w wykonywaniu wszystkich ze zleconych zamówień jako jednego. Wracając do przykładu budowy mostu: oczywistym jest, że na rynku istnieją Wykonawcy specjalizujący się w kompleksowym wykonywaniu takich zamówień, przez co podział zamówienia na kilka jest nieuzasadniony.

3. Tożsamość czasowa

Poza związkiem funkcjonalnym pomiędzy takimi zamówieniami, dodatkowe znaczenie ma również zaistnienie związku czasowego. Zachodzi on wówczas, gdy funkcjonalnie powiązane ze sobą zamówienia mają być nabywane w dającej się przewidzieć, określonej perspektywie czasowej. Taka sytuacja wystąpi również, kiedy termin realizacji poszczególnych zamówień będzie taki sam lub bardzo zbliżony, a każde z zamówień zostanie zlecone tego samego dnia.

WARUNKI UDZIAŁU W POSTĘPOWANIU – PRZYKŁADY

- ✓ posiadanie uprawnień do wykonywania określonej działalności, jeśli te są wymagane przepisami prawa,
- ✓ posiadanie wiedzy i doświadczenia w realizacji zamówień podobnych,
- ✓ dysponowanie odpowiednim zapleczem technicznym, np. wymóg dysponowania narzędziami,
- ✓ dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami na potrzeby organizacji spotkań w ramach zamówienia,
- ✓ dysponowanie odpowiednim zapleczem osobowym, wymóg dysponowania osobami posiadającymi odpowiednie wykształcenie lub kursy oraz doświadczenie (podstawa prawna do dysponowania tymi osobami),
- ✓ sytuacja ekonomiczna i finansowa wykonawcy, np. wymóg posiadania przychodów o określonej wartości lub polisy ubezpieczeniowej od odpowiedzialności cywilnej lub innego równoważnego dokumentu na kwotę adekwatną do wymaganej w dokumentacji zamówienia

WAŻNE: jeśli zdecydujesz się na postawienie warunków udziału w postępowaniu MUSISZ określić dokumenty na podstawie których będziesz weryfikował określone wymagania! Należy udokumentować ocenę spełniania warunków udziału w postępowaniu metodą „spełnia/nie spełnia”

PRZYKŁADY DYSKRYMINUJĄCYCH WARUNKÓW UDZIAŁU W POSTĘPOWANIU:

- ✓ doświadczenie wykonawcy w realizacji adekwatnych usług finansowanych ze środków UE bądź w konkretnym programie operacyjnym lub jego działaniu,
- ✓ termin płatności,
- ✓ wymóg doświadczenia w wykonaniu 10 dostaw, podczas gdy w ramach projektu planowana jest 1 dostawa
- ✓ Wymóg doświadczenia w ocenie min. 1000 projektów, gdy zamówienie polega na ocenie 200 projektów
- ✓ dotychczasowa dobra współpraca z wykonawcą

Formułowanie **KRYTERIUM OCENY OFERT** w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców, przy czym:

- ✓ każde kryterium oceny ofert musi odnosić się do danego przedmiotu zamówienia,
- ✓ każde kryterium (i opis jego stosowania) musi być sformułowane jednoznacznie i precyzyjnie, tak żeby każdy wykonawca, który dołoży należytej staranności, mógł interpretować je w jednakowy sposób,
- ✓ wagi (znaczenie) poszczególnych kryteriów powinny być określone w sposób umożliwiający wybór najkorzystniejszej oferty,
- ✓ nie możesz ustalać kryteriów, które dotyczą właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej oraz doświadczenia,
- ✓ cena jest kryterium, które musisz wskazać zawsze, może być jedynym kryterium oceny ofert,
- ✓ jeśli określasz inne kryteria, waga kryterium ceny nie musi być największa.

KRYTERIA OCENY OFERT, oprócz ceny lub kosztu, mogą obejmować:

- a) jakość, w tym parametry techniczne, właściwości estetyczne i funkcjonalne, dostępność, projektowanie dla wszystkich użytkowników, aspekty społeczne, środowiskowe i innowacyjne,
- b) organizację, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji zamówienia, jeżeli mogą mieć wpływ na jakość wykonania zamówienia,
- c) serwis posprzedażowy oraz pomoc techniczną, warunki dostaw, takie jak termin dostawy oraz czas dostawy lub okres realizacji.

KONFLIKT INTERESÓW:

- ✓ Podczas czynności związanych z procedurą udzielania zamówienia należy podjąć odpowiednie środki, aby skutecznie zapobiegać konfliktom interesów zarówno na etapie prowadzenia postępowania jak i wykonywania zamówienia – by nie dopuścić do zakłócenia konkurencji oraz zapewnić równe traktowanie wykonawców.
- ✓ Niezależnie od tego, czy jesteś zamawiającym zgodnie z Pzp, czy też nie Twoim obowiązkiem jest zapewnienie bezstronności i obiektywizmu podczas czynności związanych z procedurą udzielania zamówienia zgodnie z zasadą konkurencyjności.
- ✓ Powyższe dotyczy powiązań indywidualnych osób, które w Twoim imieniu wykonują czynności w postępowaniu, w tym biorą udział w procesie oceny ofert.
- ✓ Od takich osób masz obowiązek zebrać oświadczenia o braku powiązań z wykonawcami, którzy złożyli oferty. Będą one później załącznikiem do protokołu z postępowania.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

POSTĘPOWANIE O UDZIELENIE ZAMÓWIENIA:

➤ Minimalny termin składania ofert wynosi:

- ✓ 7 dni – w przypadku dostaw i usług,
- ✓ 14 dni – w przypadku robót budowlanych,

z tym, że wyznaczony termin składania ofert powinien uwzględniać złożoność zamówienia oraz czas potrzebny na sporządzenie ofert.

W przypadku zamówień, których szacunkowa wartość jest równa lub przekracza:

- a) 5 538 000 EUR w przypadku robót budowlanych,
- b) 750 000 EUR w przypadku dostaw i usług,

minimalny termin składania ofert wynosi **30 dni**.

➤ Bieg terminu składania ofert rozpoczyna się dnia następującego po dniu upublicznienia zapytania ofertowego, a kończy się z upływem ostatniego dnia (zastosowanie ma art. 115 Kodeksu cywilnego).

POSTĘPOWANIE O UDZIELENIE ZAMÓWIENIA:

- Zamawiający wybiera najkorzystniejszą ofertę zgodną z opisem przedmiotu zamówienia, złożoną przez wykonawcę spełniającego warunki udziału w postępowaniu (o ile zamawiający postawił takie warunki), w oparciu o ustalone w zapytaniu ofertowym kryteria oceny, spośród prawidłowo złożonych ofert.

- Wybór najkorzystniejszej oferty jest udokumentowany pisemnie za pomocą protokołu postępowania o udzielenie zamówienia:
 - a) w przypadku zasady konkurencyjności – protokół zawierający co najmniej elementy określone w sekcji 3.2.2 pkt 22 Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027,
 - b) w przypadku w przypadku zamówień zgodnie z ustawą PZP – protokół zawierający co najmniej elementy określone w art. 72 ust. 1 ustawy oraz na druku określonym w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

POSTĘPOWANIE O UDZIELENIE ZAMÓWIENIA:

Jeżeli w wyniku prawidłowego zastosowania zasady konkurencyjności nie wpłynęła żadna oferta, lub wpłynęły jedynie oferty podlegające odrzuceniu, albo żaden wykonawca nie spełnił warunków udziału w postępowaniu, o ile zamawiający stawiał takie warunki wykonawcom, zawarcie umowy w sprawie realizacji zamówienia z pominięciem zasady konkurencyjności jest możliwe, gdy pierwotne warunki zamówienia nie zostały zmienione.

Umowa w sprawie zamówienia:

- ✓ z wybranym wykonawcą,
- ✓ w formie pisemnej lub elektronicznej,
- ✓ z kolejnym wykonawcą, w sytuacji kiedy pierwotnie wybrany odmówi podpisania umowy (w przypadku zasady konkurencyjności),
- ✓ zawiera przesłanki zmiany umowy w zakresie, który został wskazany na etapie prowadzenia postępowania.

Ponadto w przypadku zamówień zgodnie z ustawą PZP, należy pamiętać o art. 308 ust.2 ustawy Pzp:

Zamawiający zawiera umowę w sprawie zamówienia publicznego w terminie nie krótszym niż 5 dni od dnia przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty, jeżeli zawiadomienie to zostało przesłane przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, albo 10 dni jeżeli zostało przesłane w inny sposób”.

Klauzule abuzywne – niedozwolone postanowienia umowne w treści umowy o roboty budowlane kształtowane przepisami PZP

- 1) odpowiedzialności wykonawcy za opóźnienie, chyba że jest to uzasadnione okolicznościami lub zakresem zamówienia;
- 2) naliczania kar umownych za zachowanie wykonawcy niezwiązane bezpośrednio lub pośrednio z przedmiotem umowy lub jej prawidłowym wykonaniem;
- 3) odpowiedzialności wykonawcy za okoliczności, za które wyłączną odpowiedzialność ponosi zamawiający;
- 4) możliwości ograniczenia zakresu zamówienia przez zamawiającego bez wskazania minimalnej wartości lub wielkości świadczenia stron.

Sankcje za naruszenie procedur udzielania zamówień

- Podstawową sankcją za naruszenie procedur udzielania zamówień jest niekwalifikowalność wydatków. Warunki obniżania wartości korekty finansowej albo wartości wydatków poniesionych nieprawidłowo stanowiących pomniejszenie o którym mowa w art. 26 ust. 8 pkt 1 ustawy oraz stawki procentowe stosowane w procesie obniżania tych wartości związanych z udzielaniem zamówień określają *Wytyczne dotyczące sposobu korygowania nieprawidłowych wydatków na lata 2021-2027*
- Warunki oraz stawki procentowe stosowane w procesie obniżania tych wartości związanych z udzielaniem zamówień mają zastosowanie do naruszeń procedur udzielania zamówień, które wystąpiły lub zostały wykryte zarówno po, jak i przed dniem stosowania *Wytycznych dotyczących sposobu korygowania nieprawidłowych wydatków na lata 2021-2027*
- Beneficjent zapewnia, że w ramach Projektu, zamówienia o charakterze zamówień sektorowych o wartości równej lub wyższej niż próg określony w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ustawy Pzp, udzielane przez:
 - 1) podmioty wskazane w art. 365 ust. 1 ustawy Pzp w przypadku zamówień na dostawy,
 - 2) podmioty wskazane w art. 365 ust. 2 ustawy Pzp w przypadku zamówień na usługi,
 - 3) podmioty wskazane w art. 365 ust. 3 ustawy Pzp w przypadku zamówień na roboty budowlane,
 - 4) podmiot utworzony przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o którym mowa w art. 366 ustawy Pzp

– jeżeli podmioty te udzielają takich zamówień w celu realizacji zamówień sektorowych, które zostały im udzielone w oparciu o wyłączenia wynikające z art. 365 oraz art. 366 ustawy Pzp, będą udzielane z analogicznym zastosowaniem procedur dotyczących udzielania zamówień sektorowych, w szczególności zgodnie z art. 5 i art. 376 ustawy Pzp, a w zakresie obowiązku upubliczniania zapytania ofertowego przy zachowaniu wymogów właściwych dla zasady konkurencyjności, określonej w Wytycznych dotyczących kwalifikowalności na lata 2021-2027. Niedopełnienie tego wymogu skutkować będzie niekwalifikowalnością wydatków.

Sankcje za naruszenie procedur udzielania zamówień

- Beneficjent zapewnia, że w ramach Projektu, zamówienia o charakterze zamówień sektorowych o wartości równej lub wyższej niż próg określony w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp z 2004 r. udzielane przez:
- 1) podmioty, będące wykonawcami, o których mowa w pkt 1 – 4 art. 136 ust. 1 ustawy Pzp z 2004 r.,
 - 2) podmiot powiązany, o którym mowa w art. 136 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp z 2004 r.,
 - 3) podmiot utworzony przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o którym mowa w art. 136 ust. 3 ustawy Pzp z 2004 r.,
- jeżeli podmioty te udzielają takich zamówień w celu realizacji zamówień sektorowych, które zostały im udzielone w oparciu o wyłączenia wynikające z art. 136 ustawy Pzp z 2004 r., są udzielane z analogicznym zastosowaniem procedur dotyczących udzielania zamówień sektorowych, w szczególności zgodnie z art. 133 i 134 ustawy Pzp z 2004 r., a w zakresie obowiązku upubliczniania zapytania ofertowego przy zachowaniu wymogów właściwych dla zasady konkurencyjności, określonej w Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027. Niedopełnienie tego wymogu skutkować będzie niekwalifikowalnością wydatków.

Sankcje za naruszenie procedur udzielania zamówień

Wytyczne MFiPR z 04.07.2023 r. dotyczące sposobu korygowania nieprawidłowości na lata 2021-2027

- ✓ Załącznik do Wytycznych - Stawki procentowe korekt finansowych i pomniejszeń dla poszczególnych kategorii nieprawidłowości indywidualnych stosowane w zamówieniach – **tzw. TARYFIKATOR KOREKT**

Poz. 1 taryfikatora: Nieopublikowanie ogłoszenia o zamówieniu lub nieuzasadnione bezpośrednie udzielenie zamówienia

Korekta 100% gdy:

- Ogłoszenie o zamówieniu nie zostało opublikowane zgodnie z odpowiednimi przepisami (np. publikacja w Dz. Urz. UE, BZP lub BK2021), kiedy jest to wymagane na podstawie właściwych przepisów
- Bezpośrednie udzielenie zamówień lub zastosowywanie procedur negocjacyjnych bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu, jeżeli nie spełniono kryteriów ich stosowania

Sankcje za naruszenie procedur udzielania zamówień

Poz. 11 taryfikatora: Zastosowanie kryteriów wykluczenia / kwalifikacji / udzielenia zamówienia / warunków realizacji / specyfikacji technicznej ograniczających dostęp dla wykonawców (oprócz nieuzasadnionych preferencji krajowych, regionalnych lub lokalnych)

Korekta 25% gdy:

- Minimalne wymagane poziomy zdolności niezwiązane w sposób oczywisty z przedmiotem zamówienia
- Wymagania spełnia tylko jeden wykonawca a nie uzasadnia tego specyfika techniczna danego zamówienia

Korekta 10% gdy:

- Konkretnie marki, znaki towarowe
- Kryteria oceny ofert = kryteria udzielania zamówienia
- Brak proporcjonalności
- Inne niezasadne ograniczenia

Sankcje za naruszenie procedur udzielania zamówień

Poz. 14 taryfikatora: Nieprawidłowy wybór wykonawcy podczas badania i oceny ofert

Korekta 25% gdy:

- Kryteria kwalifikacji (lub specyfikację techniczną) zmieniono lub niepoprawnie zastosowano na etapie kwalifikacji, czego skutkiem było przyjęcie ofert zwycięskich, których nie należało przyjąć (lub odrzucenie ofert, które należało przyjąć jako zwycięskie), gdyby postępowano zgodnie z opublikowanymi kryteriami kwalifikacji

Nieprawidłowe stosowanie art. 226 ust. 1 Pzp (przesłanki odrzucenia ofert)

Poz. 23 taryfikatora: Niedozwolone modyfikacje elementów zamówienia / zmiany w umowie

Korekta 25% gdy:

- Modyfikacje niezgodne z art. 72 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE lub art. 454–455 Pzp
- Istotne modyfikacje elementów zamówienia – zgodnie z art. 72 ust. 4 dyrektywy 2014/24/UE lub art. 454 ust. 2 Pzp
- Każdy wzrost ceny powyżej 50% (Korekta 25% wartości pierwotnego zamówienia +100% powiązanych modyfikacji (wzrost ceny))

Kwalifikowalność wydatków wynikających z udzielania zamówień w trybach niekonkurencyjnych, poniesionych na realizację robót zamiennych albo wynikających ze zwiększenia wartości zamówień podstawowych

- W umowie o dofinansowanie dla FEnIKS określono wymagania, których spełnienie jest warunkiem niezbędnym dla możliwości uznania za kwalifikowalne wydatków:
 - 1) wynikających z udzielania zamówień w trybach niekonkurencyjnych (tj. takich, w których wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia, o wartości przekraczającej próg ustalony dla stosowania zasady konkurencyjności, nastąpiło bez publikacji ogłoszenia o zamówieniu (w przypadku stosowania ustawy Pzp) lub zapytania ofertowego (w przypadku stosowania zasady konkurencyjności),
 - 2) poniesionych na realizację robót zamiennych (tj. robót, które były przewidziane w zamówieniu, ale w trakcie jego realizacji uzgodniono ich wykonanie w inny sposób),
 - 3) wynikających ze zwiększenia wartości zamówień podstawowych.
- Wydatki będą stanowiły wydatki niekwalifikowalne w przypadku naruszenia prawa krajowego lub unijnego w dziedzinie zamówień publicznych, naruszenia warunków kwalifikowalności wydatków lub jeżeli zmiana wynika z rażącej niestaranności Beneficjenta na etapie opisywania przedmiotu zamówienia, tj. takiej niestaranności, która polega na przekroczeniu podstawowych zasad staranności w odniesieniu do okoliczności konkretnego przypadku
- Warunkiem kwalifikowalności tego typu wydatków jest złożenie przez Beneficjenta pisemnego uzasadnienia faktycznego i prawnego dla podjętych czynności, a na żądanie instytucji dokonującej oceny, uzupełnienia treści ww. uzasadnienia.

Kwalifikowalność wydatków wynikających z udzielania zamówień w trybach niekonkurencyjnych, poniesionych na realizację robót zamiennych albo wynikających ze zwiększenia wartości zamówień podstawowych

- Dodatkowym warunkiem uznania za kwalifikowalne wydatków związanych ze zmianą programu funkcjonalno-użytkowego (zwanego dalej: „PFU”) w umowach opisywanych za pomocą PFU, poniesionych przez Beneficjenta, jest spełnienie łącznie następujących warunków:
 - 1) możliwość dokonania takich zmian została przewidziana w umowie lub PFU, w przypadku gdy przepis prawa lub warunek kwalifikowalności wydatków wymaga określenia warunków zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu, zapytaniu ofertowym, specyfikacji istotnych warunków zamówienia (zwanej dalej: „SIWZ”) albo specyfikacji warunków zamówienia (zwanej dalej: „SWZ”) lub w umowie,
 - 2) zmiany nie modyfikują ogólnego charakteru umowy oraz zapewniają funkcjonalność przewidzianą przez Beneficjenta,
 - 3) przyczyną dokonywania zmian w stosunku do założeń PFU nie jest brak staranności Beneficjenta na etapie opisywania przedmiotu zamówienia.

- W przypadku umów, w których określono wynagrodzenie ryczałtowe oraz w SIWZ albo SWZ lub ogłoszeniu o zamówieniu albo w zapytaniu ofertowym przewidziano elementy rozliczane kosztorysowo, postanowienia określone w ust. 6 znajdą zastosowanie do części umowy rozliczanej ryczałtowo.

Kwalifikowalność wydatków wynikających z udzielania zamówień w trybach niekonkurencyjnych, poniesionych na realizację robót zamiennych albo wynikających ze zwiększenia wartości zamówień podstawowych

Obowiązkowej ocenie nie podlegają wydatki dotyczące zwiększenia wartości zamówienia podstawowego:

- 1) wynikające z zastosowania mechanizmu kosztorysowego wynagrodzenia wykonawcy i ostatecznego obliczenia go na podstawie obmiaru faktycznie wykonanych robót, rozumianego jako rozliczenie obmiarowe,
- 2) na roboty budowlane w umowach przewidujących wynagrodzenie kosztorysowe wynikające z likwidacji rozbieżności między projektem budowlanym a przedmiarem robót (kosztorysem), jeśli sposób wyceny nowych pozycji kosztorysu tworzonych na potrzeby wyceny robót uwzględnionych w projekcie został przewidziany w SIWZ albo SWZ lub zapytaniu ofertowym,
- 3) będącego skutkiem zmiany umowy w zakresie zmiany obowiązujących przepisów prawa unijnego lub krajowego, pod warunkiem zgodności z regułami dotyczącymi zmian umów określonych w przepisach ustawy PZP lub Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021–2027,
- 4) dokonanego na mocy orzeczenia sądu, o którym mowa w art. 357 kodeksu cywilnego, 358 § 3 kodeksu cywilnego oraz 632 § 2 kodeksu cywilnego,
- 5) wynikające z zastosowania przewidzianego w umowie mechanizmu waloryzacji ceny, który nie wymaga zmiany tej umowy (np. w postaci aneksu) lub zawarcia nowej umowy,
- 6) wynikające z realizacji zastrzeżonego w umowie prawa opcji.

Kontrola procedury zawierania umów dla zadań objętych Projektem

➤ Kontrola procedur zawierania umów może być prowadzona:

- 1) przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia albo przed zawarciem umowy z wykonawcą (kontrola ex-ante),
- 2) po zawarciu umowy z wykonawcą (kontrola ex-post).

W przypadku kontroli ex-ante, do czasu otrzymania informacji o wyniku kontroli, Beneficjent nie może, bez zgody Instytucji Wdrażającej, wszcząć postępowania o udzielenie zamówienia (jeżeli kontrola została wszczęta przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia) lub zawrzeć umowy z wykonawcą (jeżeli kontrola została wszczęta po wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia ale przed zawarciem umowy z wykonawcą).

➤ Beneficjent zobowiązuje się do przekazywania, na wniosek Instytucji Wdrażającej, do Instytucji Wdrażającej lub innych podmiotów upoważnionych na mocy prawa, dokumentacji związanej z prowadzeniem procedur, a w szczególności:

- 1) treści zapytania ofertowego albo treści ogłoszenia o zamówieniu publicznym lub zaproszenia do negocjacji, a także specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
- 2) informacji o wszczynanych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego albo o upublicznieniu zapytania ofertowego,
- 3) informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty oraz danych o wszystkich wykonawcach, którzy złożyli oferty w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub o unieważnieniu tego postępowania albo informacji o wyniku postępowania przeprowadzonego zgodnie z zasadą konkurencyjności, o której mowa w Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021–2027 przed zawarciem umowy z wykonawcą wraz z kopiami protokołu z postępowań, o których mowa powyżej, wraz z załącznikami,
- 4) projektów umów i projektów aneksów do umów zawartych z wykonawcą,
- 5) oryginałów umów i aneksów do umów (w przypadku formy elektronicznej) lub poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii umów i kopii aneksów do umów (w przypadku formy pisemnej) zawartych z wykonawcą.

Kontrola procedury zawierania umów dla zadań objętych Projektem

- Instytucja Wdrażająca prowadząc kontrolę procedury zawierania umów jest uprawniona do opiniowania dokumentów przekazanych przez Beneficjenta pod względem podmiotowej i przedmiotowej zgodności z Umową jak również pod względem zgodności z zasadami zawierania umów określonymi w Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021–2027. Instytucja Wdrażająca wskazuje stwierdzone naruszenia procedury zawierania umów oraz wydaje informację pokontrolną zawierającą ustalenia na temat stwierdzonych naruszeń
- W przypadku, gdy Beneficjent nie zgadza się ze stwierdzonymi naruszeniami lub treścią informacji pokontrolnej Instytucji Wdrażającej, ma prawo do zgłoszenia zastrzeżeń
- Instytucja Wdrażająca może odmówić części lub całości dofinansowania dla umowy lub umów w ramach Projektu, które zostały zawarte niezgodnie z zasadami zawierania umów, a w przypadku, gdy środki finansowe zostały już wypłacone, wystąpić do Beneficjenta o ich zwrot
- W przypadku zmiany umowy z wykonawcą, do zawarcia której stosuje się przepisy ustawy Pzp, polegającej na zwiększeniu wartości umowy, Beneficjent zobowiązuje się do niezwłocznego przesłania do Instytucji Wdrażającej projektu zmiany umowy z wykonawcą wraz z podaniem uzasadnienia faktycznego i prawnego dla proponowanej zmiany umowy

Blok II:
Ustawa Prawo Zamówień Publicznych w kontekście projektów unijnych

Zasady udzielania zamówień

Uczciwa konkurencja

Zapewnienie uczciwej konkurencji oraz równego traktowania.

Przejrzystość

Utrzymanie przejrzystego procesu.

Proporcjonalność

Utrzymanie proporcjonalnego podejścia.

WYKAZ ZAGADNIENÍ:

1. Zakres stosowania ustawy Pzp
1. Zasady i tryby udzielania zamówień publicznych
1. Przygotowanie i prowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego
1. Umowa w zamówieniach publicznych
1. Najczęstsze błędy i nieprawidłowości – jak ich unikać

Wyłączenia stosowania ustawy Pzp, a szacowanie wartości zamówienia:

- ✓ art. 7 pkt. 32 Pzp – definicja legalna zamówienia publicznego: każda umowa odpłatna zawierana między zamawiającym a wykonawcą, której przedmiotem jest nabycie przez zamawiającego od wybranego wykonawcy robót budowlanych, dostaw lub usług
- ✓ art. 2 ust. 1 Pzp – regulacja „pozytywna”: przepisy ustawy stosuje się, obowiązek uwzględnienia wartości zamówień publicznych
- ✓ art. 9 – art. 14 Pzp – regulacja „negatywna”: przepisów ustawy nie stosuje się

Zamówienia o charakterze mieszanym:

- ✓ art. 24 ust. 1 Pzp – udzielenie jednego zamówienia lub zamówienia w częściach jako uprawnienie zamawiającego
- ✓ niepodzielność zamówienia w rozumieniu art. 25 ust. 2 Pzp a (nie)podzielność przedmiotu zamówienia
- ✓ art. 27 ust. 1 i ust. 2 Pzp: norma interpretacyjna czy norma kolizyjna?

Udzielanie zamówienia zgodnie z przepisami właściwymi dla jego części:

- ✓ art. 30 ust. 4 Pzp jako odpowiednik art. 6a Pzp2004
- ✓ art. 30 ust. 4 Pzp jako wyjątek od zasady sumowania wartości poszczególnych części zamówienia (wykładnia ścisła)
- ✓ przesłanki skorzystania z „dobrodziejstwa” art. 30 ust. 4 Pzp: wartość liczbowa i wartość procentowa
- ✓ wartość części nieprzekraczająca 130.000,00 złotych netto – postępowanie „regulaminowe”, wyrok KIO z dnia 4 lutego 2022 roku, KIO 153/22

Zamawiający klasyczny w roli zamawiającego sektorowego:

- ✓ art. 7 pkt. 35 Pzp – definicja legalna zamówienia sektorowego
- ✓ art. 5 ust. 4 Pzp – definicja legalna działalności sektorowej
- ✓ identyfikacja zamawiającego sektorowego w przypadku powierzenia realizacji zadań własnych spółce komunalnej

a. zachowanie uczciwej konkurencji:

- ✓ zakaz faworyzowania i defaworyzowania Wykonawców (opis przedmiotu zamówienia, wymagania przedmiotowe, warunki podmiotowe, przestrzeganie reguł przyjętych w dokumentach zamówienia),
- ✓ środki zapobiegające zakłóceniu konkurencji, wykluczenie Wykonawcy zaangażowanego w przygotowanie postępowania – art. 85 Pzp,
- ✓ utrzymanie konkurencyjności (wyjaśnienia treści oferty w zakresie budzącym wątpliwości, poprawienie omyłek, wyjaśnienia rażąco niskiej ceny) – por. KIO w wyroku z dnia 20 maja 2016 roku, KIO 826/16

b. równość traktowania Wykonawców:

- ✓ zakaz traktowania porównywalnych sytuacji w sposób odmienny, zakaz traktowania odmiennych sytuacji w sposób identyczny, chyba że jest to obiektywnie uzasadnione,
- ✓ jednakowe traktowanie Wykonawców na każdym etapie postępowania, bez stosowania ulg lub przywilejów,
- ✓ stosowanie jednej miary do wszystkich Wykonawców znajdujących się w tej samej lub podobnej sytuacji, co nie może być rozumiane jako stosowanie jednakowej oceny wykonawców lub złożonych przez nich ofert – por. SO w Bydgoszczy – postanowienie z dnia 17 marca 2008 roku, VIII Ga 22/08 oraz KIO – wyrok z dnia 15 lipca 2013 roku, KIO 1567/13.

c. przejrzystość:

- ✓ przekazanie ogłoszenia o zamówieniu do publikacji w Dz.Urz. UE, zamieszczenie ogłoszenia w BZP,
- ✓ zapewnienie na stronie internetowej prowadzonego postępowania – nie krócej niż do dnia udzielenia zamówienia – bezpłatnego, pełnego, bezpośredniego i nieograniczonego dostępu do SWZ, OPiW,
- ✓ udostępnienie na stronie internetowej prowadzonego postępowania – nie później niż przed otwarciem ofert – informacji o kwocie, jaką Zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia – por. wyrok KIO z dnia 6 lipca 2023 roku, KIO 1790/23
- ✓ opisanie warunków i zasad postępowania o udzielenie zamówienia w sposób jasny, precyzyjny i jednoznaczny, tak żeby każdy Wykonawca mógł je analogicznie zinterpretować i złożyć oferty dające się porównać,
- ✓ upublicznienie na stronie internetowej prowadzonego postępowania informacji o Wykonawcach, którzy złożyli oferty oraz o cenie zawartej w ofertach, niezwłocznie po otwarciu ofert,
- ✓ realizacja obowiązków informacyjnych w sposób umożliwiający wykonawcom weryfikację dokonanych przez Zamawiającego czynności w postępowaniu – por. KIO w wyrok z dnia 20 marca 2019 roku, KIO 410/19, w wyroku z dnia 11 lipca 2017 roku, KIO 1290/17
- ✓ dokumentowanie przebiegu postępowania – protokół postępowania,
- ✓ przekazanie ogłoszenia o udzieleniu zamówienia do publikacji w Dz.Urz. UE, zamieszczenie ogłoszenia o wyniku postępowania w BZP,
- ✓ zamieszczenie ogłoszenia o wykonaniu umowy w BZP.

d. proporcjonalność:

- ✓ przyjęte środki nie powinny wykraczać ponad to, co jest niezbędne dla określenia zakładanego celu przez Zamawiającego – por. wyrok TSUE z dnia 28 lutego 2018 roku, -523/16, C-536/16 (sprawy połączone) – MA.T.I. SUD SpA v. Centostazioni SpA i Duemme SGR SpA przeciwko Associazione Cassa Nazionale di Previdenza e Assistenza in favore dei Ragionieri e Periti Commerciali (CNPR),
- ✓ opis przedmiotu zamówienia – proporcjonalność wymaganych cech dostaw, usług, robót budowlanych do wartości i celów przedmiotu zamówienia,
- ✓ warunki udziału w postępowaniu, kryteria selekcji – minimalny poziom zdolności, uzasadniony wartością zamówienia, charakterystyką, zakresem, stopniem skomplikowania, warunkami realizacji zamówienia – por. KIO w wyrok z dnia 4 czerwca 2019 roku, KIO 916/19,
- ✓ warunki oceny ofert – proporcjonalne do zakładanych korzyści.

e. efektywność ekonomiczna:

- ✓ zasada wprowadzona do katalogu zasad sformułowanych na gruncie Pzp,
- ✓ odpowiednik zasady „best value for money”, zakładającej adekwatność jakości do ceny, znanej z ustawy o finansach publicznych i ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych,
- ✓ ale UWAGA! zasada efektywności ekonomicznej na gruncie Pzp realizowana jest w dwóch wymiarach:
 - optymalizacji zaspokojenia potrzeb zakupowych Zamawiającego (oceniana przez pryzmat relacji ceny lub koszty do jakości),
 - najlepszego zrealizowania celów strategicznych (polityk horyzontalnych), o ile są one możliwe do zrealizowania w ramach środków posiadanych przez Zamawiającego
- ✓ zasada programowa, realizowana w oparciu o regułę „more or less”, nie „all or nothing”,
- ✓ realizowana na wszystkich etapach: planowanie zamówień, analiza potrzeb i wymagań, wstępne konsultacje rynkowe, tryby negocjacyjne, ewaluacja realizacji umowy w sprawie zamówienia publicznego (raport w sprawie realizacji zamówienia).

f. legalizm:

- ✓ możliwość udzielenia zamówienia wyłącznie Wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami Pzp – ale por. m.in. wyrok KIO z dnia 17 lutego 2025 roku, KIO 2024/24 – zakaz nadmiernego formalizmu
- ✓ zapewnienie prawidłowego toku postępowania (możliwość „samokontroli”),
- ✓ zakaz zmian podmiotowych po stronie Wykonawcy, z zastrzeżeniem art. 455 ust. 1 pkt 2 Pzp

g. bezstronność i obiektywizm:

- ✓ wykonywanie czynności związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania wyłącznie przez osoby zapewniające bezstronność i obiektywizm,
- ✓ procedura wyłączenia członków Komisji przetargowej/osób wykonujących czynności w postępowaniu lub mogących mieć wpływ na wynik postępowania z powodu zaistnienia konfliktu interesów w rozumieniu art. 56 ust. 2 Pzp, powtórzenie czynności,
- ✓ wykluczenie Wykonawcy z postępowania w przypadku zaistnienia konfliktu interesów w rozumieniu art. 56 ust. 2 Pzp

h. pisemność:

- ✓ obowiązek pisemnego prowadzenia postępowania (od momentu wszczęcia do momentu zakończenia), ✓ pisemność w rozumieniu art. 7 pkt 16 Pzp – sposób wyrażenia informacji przy użyciu wyrazów, cyfr lub innych znaków pisarskich, które można odczytać i powielić, w tym przekazywanych przy użyciu środków komunikacji elektronicznej,
- ✓ pisemność ≠ forma pisemna, ✓ komunikacja Zamawiającego i Wykonawców – art. 65 i n. Pzp, Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie sposobu sporządzania i przekazywania informacji oraz wymagań technicznych dla dokumentów elektronicznych oraz środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursie z dnia 30 grudnia 2020 roku.

i. prymat języka polskiego

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Tryby udzielania zamówień publicznych:

ZAMÓWIENIA KLASYCZNE	
POSTĘPOWANIA UNIJNE	POSTĘPOWANIA KRAJOWE
Przetarg nieograniczony Przetarg ograniczony	Tryb podstawowy w wariantach: 1. Bez negocjacji 2. Z możliwością negocjacji 3. Z obowiązkowymi negocjacjami
Negocjacje z ogłoszeniem Dialog konkurencyjny Partnerstwo innowacyjne Negocjacje bez ogłoszenia Zamówienie z wolnej ręki	Partnerstwo innowacyjne Negocjacje bez ogłoszenia Zamówienia z wolnej ręki

ZAMÓWIENIA SEKTOROWE
Przetarg nieograniczony Przetarg ograniczony (PO) Sektorowe negocjacje z ogłoszeniem Dialog konkurencyjny Partnerstwo innowacyjne
Negocjacje bez ogłoszenia Zamówienie z wolnej ręki

Przetarg nieograniczony, a tryb podstawowy – porównanie:

- ✓ procedura odwrócona – fakultatywność / zasada
- ✓ podmiotowe środki dowodowe – obligatoryjność / fakultatywność
- ✓ wadium – wysokość
- ✓ terminy składania ofert:
 - minimalne – na etapie ogłaszania oraz w trakcie postępowania, por. wyrok KIO z dnia 27 grudnia 2023 roku, KIO 3761/23
 - procedura przyspieszona – przesłanki (pilność także z uwagi na błąd Zamawiającego)
 - odpowiedzi na pytania do treści SWZ (terminy graniczne, sposób ich obliczania)

Zamówienie z wolnej ręki:

- ✓ przesłanki udzielenia zamówienia – interpretacja ścisła (wyjątek od prymatu trybów konkurencyjnych)
- ✓ aspekty proceduralne:
 - dokumenty niezbędne do wszczęcia postępowania,
 - wszczęcie postępowania, ogłoszenie ex ante / o zamiarze udzielenia ogłoszenia
 - dopuszczalny zakres negocjacji
 - zawarcie umowy
- ✓ analiza orzecznictwa, w tym w ramach postępowań kontrolnych

Szacowanie wartości zamówienia (art. 28 – art. 36 Pzp):

- ✓ wartość szacunkowa zamówienia = całkowite szacunkowe wynagrodzenie Wykonawcy bez podatku od towarów i usług, ustalone z należytą starannością, tj. wynagrodzenie obejmujące wszystkie koszty i czynności Wykonawcy w trakcie realizacji zamówienia, ustalone przy zachowaniu staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju, przy uwzględnieniu profesjonalnego charakteru Zamawiającego – por. opinia UZP „Dopuszczalność zwracania się do wykonawców o przedstawienie cen zamawianych usług jako podstawa sposobu szacowania wartości zamówienia” (UZP 2015)
- ✓ uwzględnienie wartości zamówień polegających na powtórzeniu dotychczasowych usług lub robót budowlanych – tzw. zamówienia uzupełniające (art. 214 ust. 1 pkt. 7 Pzp – w okresie 3 lat od dnia udzielenia zamówienia podstawowego, art. 388 pkt. 2 lit. c Pzp), a także wartości opcji i wznowień:
 - oblig ponownego szacowania wartości zamówienia uzupełniającego w momencie jego udzielenia,
 - „wznowienie” – brak definicji legalnej; w orzecznictwie na gruncie Pzp2004 przez wznowienie rozumiano zamówienia uzupełniające i dodatkowe. Porównanie ust. 1 i ust. 2 art. 31 wyklucza taką interpretację na gruncie Pzp2019. Zgodnie z uzasadnieniem projektu nowego Pzp pod pojęciem wznowienia należy rozumieć sytuację zbliżoną do prawa opcji, tyle że w wymiarze ilościowym

Szacowanie wartości zamówienia (art. 28 – art. 36 Pzp) - c.d.:

- ✓ najistotniejsza czynność w przygotowaniu postępowania – determinuje procedurę udzielenia zamówienia (postępowanie regulaminowe, postępowanie objęte Pzp, postępowanie krajowe, postępowanie unijne), ma znaczenie dla badania rażąco niskiej ceny, ustalenia wysokości wadium, zachowania proporcjonalności warunków udziału w postępowaniu,
- ✓ czynność następcza wobec OPZ,
- ✓ łączne szacowanie zamówień tożsamy lub podobnych funkcjonalnie także w przypadku różnych źródeł finansowania,
- ✓ metody szacowania:
 - rozeznanie rynku (wysłanie zapytań ofertowych),
 - analiza danych historycznych – postępowania przeprowadzone u Zamawiającego lub u innych Zamawiających obejmujące tożsamy przedmiot,
 - profesjonalny kosztorys.
- ✓ zakaz zaniżania wartości zamówienia lub wyboru sposobu obliczania wartości zamówienia w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy

UWAGA! zawyżenie wartości zamówienia jest tak samo wadliwe jak zaniżenie wartości zamówienia

Szacowanie wartości zamówienia (art. 28 – art. 36 Pzp) - c.d.:

- ✓ zakaz dzielenia zamówienia na odrębne zamówienia, gdy prowadzi to do niestosowania Pzp – skutek, bez konieczności istnienia zamiaru kierunkowego, ale możliwe jest podzielenie zamówienia na części (odrębne postępowania, oferty częściowe), jeśli do poszczególnych części zastosujemy procedurę wynikającą z szacowania całości zamówienia
- ✓ zmiana szacunkowej wartości zamówienia dopuszczalna wyłącznie przed wszczęciem postępowania,
- ✓ wartość szacunkowa robót budowlanych:
 - kosztorys inwestorski – „zaprojektuj”,
 - koszty wskazane w programie użytkowo-funkcjonalnym – „zaprojektuj i wybuduj”
- ✓ zasada jednego zamówienia – por. opinia UZP „Szacowanie wartości i udzielania zamówień, w tym zamówień objętych projektem współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej”:
 - tożsamość przedmiotowa zamówienia – roboty budowlane, usługi, dostawy tego samego rodzaju lub o podobnej funkcjonalności,
 - tożsamość podmiotowa zamówienia – możliwość wykonania zamówienia przez jednego Wykonawcę (ten sam krąg Wykonawców),
 - tożsamość czasowa zamówienia – istnienie związku czasowego między nabywanymi robotami budowlanymi, usługami, dostawami, nabycie w konkretnej, dającej się określić perspektywie czasowej (rok budżetowy, okres finansowania projektu)

Szacowanie wartości zamówienia (art. 28 – art. 36 Pzp) - c.d.:

przykłady:

- ✓ łączne szacowanie różnych rodzajów robót budowlanych planowanych w obrębie tego samego budynku.

UWAGA! Jeśli na dzień szacowania mamy wiedzę, że w danym budynku będą przeprowadzane różne prace remontowe (np. remont poszycia dachowego, wymiana stolarki drzwiowej i okiennej), to nawet jeśli te roboty planowane są w różnych latach budżetowych, to i tak je agregujemy,

- ✓ łączne szacowanie robót podobnych realizowanych w różnych budynkach niestanowiących funkcjonalnej całości (kompleksu budowlanego), przy równoczesnym braku szacowania robót w obrębie każdego z budynków
- ✓ łączne szacowanie przebudowy pasa drogowego, wiaduktu i mostu z uwagi na ich funkcjonalną całość (jeden ciąg komunikacyjny),
- ✓ nadzór autorski – wspólne szacowanie różnych branż dla tego samego zamierzenia inwestycyjnego, ale por. opinię UZP „Ustalanie wartości zamówienia na roboty budowlane i związanych z nim zamówień na usługi projektowania oraz nadzoru inwestorskiego”
- ✓ tematyczna agregacja usług szkoleniowych i doradczych jako zasada. Możliwe jednak uznanie za usługi podobne szkoleń zawodowych na stanowisko barmana i przewodnika turystycznego, glazurnika i sekretarki, grafika komputerowego i szefa kuchni (cecha wspólna: podnoszenie kwalifikacji zawodowych, ta sama grupa odbiorców – uczniowie szkół handlowych). Por. także wyroki Sądu Apelacyjnego w Warszawie: V SA/Wa 1045/11, V SA/Wa 2249/11, V SA/Wa 1562/14, V SA/Wa 2999/14, V SA/Wa 1751/14.

Analiza potrzeb i wymagań:

- ✓ wymóg i cel sporządzenia analizy potrzeb i wymagań
- ✓ znaczenie dokumentu analizy potrzeb i wymagań dla procesu zakupowego
- ✓ minimalny zakres treściowy dokumentu
- ✓ prawidłowa identyfikacja potrzeby Zamawiającego
- ✓ case study (analiza potrzeb i wymagań zamówienia realizowanego w ramach projektu grantowego)

Oświadczenia z art. 56 ust. 2 i ust. 3 Pzp:

- ✓ podmioty objęte obowiązkiem złożenia oświadczeń z art. 56 ust. 2 i/lub ust. 3 Pzp:
 - porównanie aktualnej regulacji z Pzp2004
 - orzeczenie GKO z dnia 9 marca 2009 roku, BDF1/4900/1/1/09/10
- ✓ obowiązek złożenia oświadczenia – por. orzeczenie GKO z dnia 31 maja 2012 roku, BDF1/4900/25/23/12/466
- ✓ udział w pracach KP / wykonywanie czynności w postępowaniu przez osobę podlegającą wyłączeniu – por. wyrok KIO z dnia 2 czerwca 2011 roku, KIO 1037/11
- ✓ termin na złożenie oświadczenia – por. orzeczenie GKO z dnia 16 września 2010 roku, BDF1/4900/55/62/10/1459

Minimalna treść umowy:

1.1. Każda umowa:

a. postanowienia obligatoryjne:

- ✓ termin realizacji przedmiotu umowy (termin końcowy), a w razie potrzeby także terminy częściowe, np. w przypadku realizacji dokumentacji projektowej termin przedstawienia koncepcji, termin złożenia PB, termin złożenia PW, uzyskania poszczególnych zgód, etc.

UWAGA! To Zamawiający indywidualnie określa swoje potrzeby. Za taką potrzebę uznać należy jednak etapy realizacji przedmiotu umowy, za które ma nastąpić płatność lub na które ma nastąpić wypłata zaliczki. Termin określany jest okresami. Określenie terminu datą dzienną jest wyjątkiem – wyłącznie, gdy uzasadnione jest to obiektywną przyczyną, np. dofinansowanie unijne.

- ✓ warunki zapłaty wynagrodzenia,
- ✓ łączna maksymalna wysokość kar umownych, których mogą dochodzić strony. Wysokość ta może być określona przez wskazanie konkretnej kwoty lub poprzez odniesienie do wysokości wynagrodzenia (część lub krotność).

UWAGA! Ustawodawca zrezygnował z maksymalnego określenia tej wysokości. Określając wysokość należy posłużyć się ogólnymi dyrektywami dot. kar umownych plus zasadami ich rażącego wygórowania. A zatem nie może to być wielokrotność ustalonego wynagrodzenia. W przypadku tak rażących naruszeń Zamawiający może od umowy odstąpić. Nie można jednak bezwzględnie przyjmować, że musi to być do wysokości wynagrodzenia, bo jednak ma to być charakter represyjny.

Minimalna treść umowy:

1.1. Każda umowa:

b. postanowienia fakultatywne:

- ✓ określenie zasad waloryzacji tożsamo do art. 439 ust. 2-4,
- ✓ gdy Zamawiający przewidział w dokumentach zamówienia lub ogłoszeniu o zamówienie udzielenie zaliczek i równocześnie zażądał wniesienia zabezpieczenia zaliczki (oblig gdy przewidywana wartość zaliczek przekracza 20% wysokości wynagrodzenia wykonawcy), obligatoryjnym elementem umowy jest określenie: formy lub form zabezpieczenia zaliczki, wysokości zabezpieczenia, sposób jego wniesienia i zwrotu. Fakultatywnie umowa może przewidywać także zmianę formy zabezpieczenia zaliczki w trakcie realizacji umowy.
- ✓ gdy Zamawiający przewidział możliwość zmiany umowy w ogłoszeniu lub dokumentach zamówienia – oblig określenia rodzaju i zakresu zmian, warunków wprowadzania zmian, przy zastrzeżeniu, że przewidziane zmiany nie mogą modyfikować ogólnego charakteru umowy.

1.2. Każda umowa powyżej 12 miesięcy

- ✓ zasady wprowadzania zmian wysokości wynagrodzenia w przypadku:
 - zmiany stawki VAT oraz podatku akcyzowego
 - wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę albo wysokości minimalnej stawki godzinowej,
 - zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie zdrowotne,
 - zasad gromadzenia i wysokości wpłat do pracowniczych planów kapitałowych, jeżeli zmiany te będą miały wpływ na koszty wykonania zamówienia przez wykonawcę,
 - zmiany cen materiałów lub kosztów związanych z realizacją zamówienia (próg stosowanie: umowa zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy)
- ✓ zasady określenia wynagrodzenia – zapłata wynagrodzenia w częściach, po wykonaniu części umowy, określonych procentowo, przy czym ostatnia część wynagrodzenia nie może wynosić więcej niż 50% wynagrodzenia należnego wykonawcy lub udzielenie zaliczki na poczet wykonania umowy, przy czym zaliczka nie może być mniejsza niż 5% wynagrodzenia należnego wykonawcy.

Uwaga! W przypadku, gdy przewidywana wartość zaliczek przekracza 20% wartości wynagrodzenia, konieczne jest uregulowanie zasad wniesienia zabezpieczenia zaliczki.

1.3. Umowa na roboty budowlane:

a. każda:

- ✓ termin realizacji przedmiotu umowy (termin końcowy), a w razie potrzeby także terminy cząstkowe,
- ✓ warunki zapłaty wynagrodzenia, przy czym konieczne jest zastrzeżenie, że zapłata wynagrodzenia wykonawcy będzie uwarunkowana przedstawieniem przez wykonawcę dowodów potwierdzających zapłatę wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom (wszystkim, nie tylko w ramach umów o podwykonawstwo, których przedmiotem są roboty budowlane),
- ✓ łączna maksymalna wysokość kar umownych, których mogą dochodzić strony,
- ✓ obowiązek przedkładania zamawiającemu przez wykonawcę projektu umowy o podwykonawstwo, projektu jej zmian, jeśli przedmiotem tej umowy o podwykonawstwo są roboty budowlane. Dotyczy to każdej zmian, także nieistotnej,
- ✓ obowiązek przedkładania zamawiającemu przez wykonawcę kopii umowy o podwykonawstwo lub kopii zmiany umowy, jeśli przedmiotem tej umowy o podwykonawstwo są roboty budowlane, przy czym kopia ta musi być poświadczona za zgodność z oryginałem. Poświadcza sam Wykonawca, zgodnie z zasadami reprezentacji lub pełnomocnik upoważniony do działania w imieniu Wykonawcy,
- ✓ określenie terminu, w którym Zamawiający będzie mógł zgłosić zastrzeżenia do przedstawionego przez Wykonawcę projektu umowy o podwykonawstwo (lub projektu jej zmian), której przedmiotem są roboty budowlane,

1.3. Umowa na roboty budowlane:

a. każda:

- ✓ określenie terminu, w którym Zamawiający będzie mógł zgłosić sprzeciw do umowy o podwykonawstwo (lub do projektu jej zmian), której przedmiotem są roboty budowlane,
- ✓ obowiązek przedkładania zamawiającemu przez wykonawcę kopii zawartych już umów o podwykonawstwo lub zmian tych umów, jeśli przedmiotem tych umów są dostawy lub usługi, przy czym kopia musi być poświadczona za zgodność z oryginałem,
- ✓ termin zapłaty wynagrodzenia należnego podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom (wszystkim, nie tylko tych, których przedmiotem są RB),
- ✓ zasady zawierania umów o podwykonawstwo z dalszymi podwykonawcami (wszystkimi),
- ✓ wysokość kar umownych z tytułu:
 - braku zapłaty lub nieterminowej zapłaty wynagrodzenia należnego podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy (każdemu). Faktycznie Wykonawca ponosi odpowiedzialność za brak zapłaty wynagrodzenia przez swojego podwykonawcę dalszemu podwykonawcy, a zatem ponosi odpowiedzialność za należyłą realizację umowy, której nie jest stroną,
 - nieprzedłożenia do zaakceptowania projektu umowy o podwykonawstwo (projektu jej zmiany), której przedmiotem są roboty budowlane,
 - nieprzedłożenia poświadczonej za zgodność z oryginałem umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany (każdej),
 - braku zmiany umowy o podwykonawstwo w zakresie terminu zapłaty zgodnie z art. 464 ust. 10 Pzp, tj. w zakresie terminu zapłaty, który nie może być dłuższy niż 30 dni,
 - braku waloryzacji wynagrodzenia podwykonawcy w przypadku, o którym mowa w art. 439 ust. 5 Pzp.

1.3. Umowa na roboty budowlane:

a. każda:

- ✓ gdy zastrzeżenie dot. zatrudniania osób na umowę o pracę – art. 95 ust. 1 Pzp – określenie sposobu dokumentowania zatrudnienia i kontroli spełnienia wymagań dot. zatrudnienia plus określenie sankcji za brak spełnienia wymogów.

b. umowa powyżej 12 miesięcy:

✓ sposób określenia wynagrodzenia:

- zapłata wynagrodzenia w częściach, po wykonaniu części umowy, określonych procentowo, przy czym ostatnia część wynagrodzenia nie może wynosić więcej niż 50% wynagrodzenia należnego wykonawcy, a zapłata drugiej i następnych części wynagrodzenia może nastąpić wyłącznie po przedstawieniu przez wykonawcę dowodów zapłaty wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom i dalszym podwykonawcom biorących udział w realizacji odebranych robót budowlanych
- zapłata wynagrodzenia w całości po wykonaniu całości robót budowlanych – obligatoryjne udzielanie zaliczek, przy czym zaliczka nie może być mniejsza niż 5% wynagrodzenia należnego wykonawcy.

1.4. Umowa na usługi:

każda umowa:

- ✓ gdy zastrzeżenie dot. zatrudniania osób na umowę o pracę – art. 95 ust. 1 Pzp – określenie sposobu dokumentowania zatrudnienia i kontroli spełnienia wymagań dot. zatrudnienia plus określenie sankcji za brak spełnienia wymogów,
- ✓ gdy zastrzeżenie dot. zatrudniania osób na umowę o pracę – art. 95 ust. 1 Pzp – określenie sposobu dokumentowania zatrudnienia i kontroli spełnienia wymagań dot. zatrudnienia plus określenie sankcji za brak spełnienia wymogów.

b. umowa powyżej 6 miesięcy:

- ✓ klauzule waloryzacyjne z art. 439 Pzp.
- ✓ wysokość kar umownych naliczanych wykonawcy z tytułu braku zapłaty lub nieterminowej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcom z tytułu zmiany wysokości wynagrodzenia (art. 439 ust. 5 Pzp)

Wynagrodzenie ryczałtowe w kontekście klauzul przeglądowych:

- ✓ pojęcie wynagrodzenia ryczałtowego
- ✓ roboty zaniechane, zamienne, dodatkowe
- ✓ zmiana sposobu realizacji (przedmiotu) umowy
- ✓ analiza przypadku

Odbiór przedmiotu zamówienia:

- ✓ odbiór jako czynność jednostronna Zamawiającego
- ✓ uzależnienie dokonania odbioru od braku jakichkolwiek wad przedmiotu zamówienia
- ✓ uzależnienie dokonania odbioru od działań osób trzecich
- ✓ rozpoczęcie korzystania produkcyjnego przy braku formalnego odbioru przedmiotu zamówienia
- ✓ przegląd orzecznictwa

Ogłoszenie o wykonaniu umowy:

- ✓ oblig publikacji
- ✓ pojęcie „wykonania” umowy w kontekście terminu publikacji ogłoszenia

Raport z realizacji zamówienia:

- ✓ przypadki obligatoryjnego sporządzenia raportu
- ✓ treść raportu
- ✓ przełożenie raportu na dalsze postępowania zakupowe

Opis przedmiotu zamówienia – case study:

- ✓ ograniczenie konkurencyjności – brak adekwatności OPZ do faktycznych uwarunkowań u Zamawiającego
- ✓ ograniczenie konkurencyjności – warunki kontraktowe (PPU)
- ✓ niejednoznaczność OPZ, brak określenia minimalnego i maksymalnego rozmiaru świadczeń Wykonawcy
- ✓ brak opisu równoważności
- ✓ błędny opis prawa opcji, nieprawidłowe ustalenie wartości prawa opcji
- ✓ błędny opis zamówień uzupełniających

Warunki udziału w postępowaniu – case study:

- ✓ proporcjonalność warunku udziału w postępowaniu
- ✓ brak definicji legalnych pojęć użytych w opisie przedmiotu zamówienia; konieczność interpretacji warunku udziału w postępowaniu (prymat wykładni literalnej, znaczeń branżowych, a w ich braku - potocznych)
- ✓ realizacja zadania (inwestycji/ usługi/ dostawy), a realizacja umowy, zakończenie realizacji zakresu prac, a zakończenie realizacji umowy (wyrok KIO z dnia 19 września 2022 roku, KIO 2316/22, wyrok KIO z dnia 6 maja 2022 roku, KIO 999/22, wyrok KIO z dnia 14 kwietnia 2022 roku, KIO 840/22, wyrok KIO z dnia 12 kwietnia 2022 roku, KIO 845/22, wyrok KIO z dnia 29 listopada 2011 roku, KIO 2471/11)
- ✓ brak powiązania warunku udziału w postępowaniu z opisem przedmiotu zamówienia (wyrok KIO z dnia 19 kwietnia 2022 roku, KIO 882/22, wyrok KIO z dnia 1 lutego 2022 roku, KIO 97/22)
- ✓ brak adekwatności warunku (minimalny poziom zdolności – warunek nieadekwatny to także warunek zbyt mało restrykcyjny, por. wyrok KIO z dnia 21 marca 2022 roku, KIO 649/22)

Podmiotowe środki dowodowe – case study:

- ✓ forma (postać) PŚD – prawidłowe poświadczanie cyfrowych odwzorowań dokumentów, zaświadczenie z ZUS (opinia UZP), zaświadczenie z US, prawidłowa walidacja podpisów elektronicznych
- ✓ zakres informacji z KRK (katalog osób i podmiotów objętych wymogiem przedstawienia informacji, w zależności od „rodzaju” Wykonawcy, przesłanki wykluczenia weryfikowane przez informację z KRK)
- ✓ nieuprawnione rozszerzenie katalogu wymaganych podmiotowych środków dowodowych jako ograniczenie zasady konkurencyjności i proporcjonalności – zamknięty wykaz PŚD określony w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 roku w sprawie podmiotowych środków dowodowych oraz innych dokumentów i oświadczeń, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy (dalej: Rozporządzenie w sprawie dokumentów)
- ✓ referencje jako dowód należytego wykonania zadania objętego warunkiem udziału w postępowaniu, nie wykonania zadania w zakresie ściśle określonym przez Zamawiającego, minimalna treść referencji
- ✓ przesłanki przyjęcia oświadczenia własnego Wykonawcy jako potwierdzenia należytego wykonania zadania objętego warunkiem udziału w postępowaniu
- ✓ samouzupełnienie PŚD, jednokrotność wezwania do uzupełnienia lub poprawienia PŚD, przedłużenie terminu na złożenie PŚD
- ✓ możliwość powołania się na realizację własną w celu wykazania spełniania warunku udziału w postępowaniu

Kryteria oceny ofert – case study:

- ✓ zastosowanie kryterium podmiotowego (punktowanie wiedzy i doświadczenia Wykonawcy)
- ✓ subiektywne kryteria oceny ofert – na podstawie postępowań kontrolnych Prezesa UZP („Granice swobody formułowania przez zamawiających kryteriów oceny ofert w świetle zasad uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców na przykładzie wyników kontroli Prezesa UZP” – Informator UZP nr 4/2023)
- ✓ zamienne używanie wagi punktowej i procentowej kryterium oceny ofert –
- ✓ wymóg złożenia i następcze badanie próbki (na przykładzie wyroku KIO z dnia 27 grudnia 2017 roku, KIO 2616/17)
- ✓ punktowanie zasobów udostępnionych przez podmiot trzeci
- ✓ skracanie terminu realizacji a świadczenie niemożliwe i naruszenie zasad uczciwej konkurencji
- ✓ wymóg złożenia dokumentów potwierdzających spełnianie kryterium jakościowego a przepisy Rozporządzenia w sprawie dokumentów
- ✓ kryterium ceny o wadze przekraczającej 60%

Wykonawcy wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia – case study:

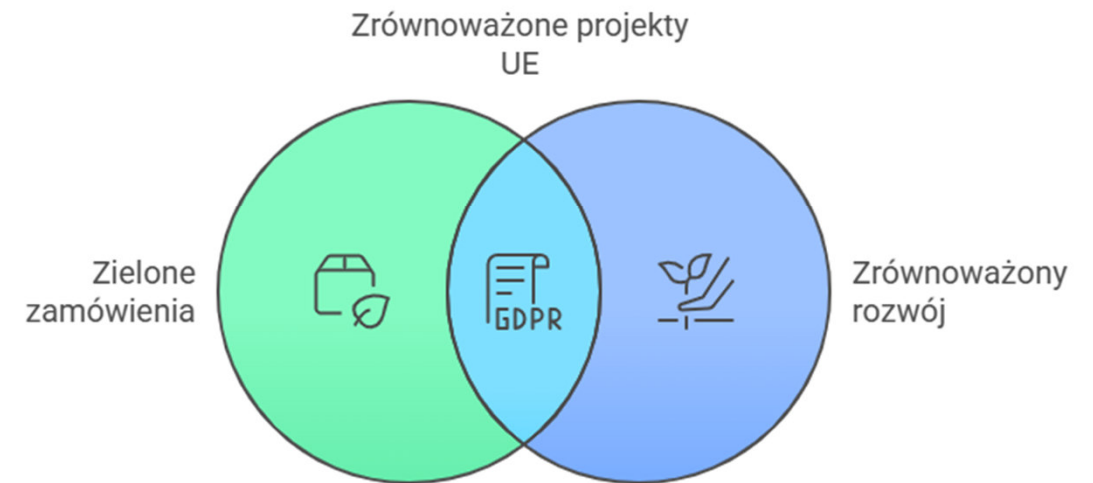
- ✓ nieprawidłowe wniesienie wadium w formie innej niż pieniężna (wymagana treść gwarancji / poręczenia, możliwość ustanowienia zabezpieczenia wyłącznie przez jednego konsorcjanta)
- ✓ nieprawidłowe ustanowienie pełnomocnika (treść, forma / postać)
- ✓ spółka cywilna jako szczególna postać Wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia – wykaz wymaganych dokumentów i oświadczeń (pełnomocnictwo, PŚD, oświadczenie z art. 117 ust. 4 Pzp), możliwość powoływania się na doświadczenie zdobyte w s.c. funkcjonującej w innym składzie niż na etapie postępowania (wyrok KIO z dnia 7 lipca 2023 roku, KIO 1773/23)
- ✓ nieprawidłowa ocena warunku udziału w postępowaniu w kontekście łączenia zasobów Wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia
- ✓ zmiana składu konsorcjum w trakcie postępowania (wyrok KIO z dnia 25 sierpnia 2023 roku, KIO 2369/23)

Rażąco niska cena – case study:

- ✓ przesłanki do badania rażąco niskiej ceny:
 - odstąpienie od badania RNC na podstawie art. 224 ust. 1 pkt. 2 in fine Pzp z uwagi na złożenie oferty z ceną „rażąco wysoką”
 - art. 224 ust. 1 Pzp – obowiązek czy uprawnienie Zamawiającego do badania RNC?
- ✓ wyjaśnienia rażąco niskiej ceny jako integralna część oferty:
 - oblig udostępnienia wyjaśnień dot. RNC Wykonawcom na etapie postępowania
 - brak możliwości zmiany treści oferty wyjaśnieniami dot. RNC
- ✓ znaczenie dowodów dot. przedstawionej kalkulacji cenowej – możliwość przyjęcia wyjaśnień dot. RNC bez dowodów
- ✓ zastrzeżenie wyjaśnień dot. RNC jako tajemnicy przedsiębiorstwa
- ✓ przyjęcie nowych elementów wyjaśnień dot. RNC złożonych przez Wykonawcę w trybie samouzupelnienia lub w trybie wniosku Zamawiającego o doprecyzowanie uprzednio złożonych wyjaśnień
- ✓ przyjęcie wyjaśnień dot. RNC po terminie zakreślonym przez Zamawiającego

Blok III:
Zielone zamówienia i zrównoważony rozwój w projektach UE

Integracja zrównoważonego rozwoju w projektach UE

Zielone zamówienia publiczne - proces, w ramach którego instytucje publiczne starają się uzyskać towary, usługi i roboty budowlane, których oddziaływanie na środowisko w trakcie ich cyklu życia jest mniejsze w porównaniu do towarów, usług i robót budowlanych o identycznym przeznaczeniu, jakie zostałyby zamówione w innym przypadku.

Zielone zamówienia publiczne to zapewnienie organom publicznym oszczędności finansowych – szczególnie przy uwzględnieniu kosztów zamawianych dostaw, usług lub robót budowlanych.

Przykłady:

- ✓ zakup produktów o niskim zużyciu energii lub wody pomoże znacząco obniżyć rachunki za media;
- ✓ zmniejszenie ilości substancji niebezpiecznych w zakupionych produktach może ograniczyć koszty ich unieszkodliwienia.

Zielone zamówienia publiczne, to polityka, w ramach której podmioty publiczne włączają kryteria lub wymagania ekologiczne do procesu zakupów (procedur udzielania zamówień publicznych) i poszukują rozwiązań minimalizujących negatywny wpływ wyrobów czy usług na środowisko oraz uwzględniających cały cykl życia produktów, a poprzez to wpływają na rozwój i upowszechnienie technologii środowiskowych.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przykłady korzyści wynikających z udzielania zielonych zamówień publicznych:

- ✓ ograniczenie emisji gazów cieplarnianych – np. poprzez zakup produktów i usług o niższym śladzie węglowym w całym cyklu życia;
- ✓ ograniczenie zużycia wody – np. poprzez zakup urządzeń o zmniejszonym zapotrzebowaniu na wodę;
- ✓ ograniczenia zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby – np. poprzez zakup pojazdów elektrycznych do realizacji usługi transportu publicznego;
- ✓ oszczędność energii – np. poprzez zakup urządzeń energooszczędnych.

Zastosowanie kryteriów zielonych zamówień publicznych może przejawiać się w:

- ✓ opisie przedmiotu zamówienia – np. w wymaganiach określających poziomy oddziaływania na środowisko;
- ✓ warunkach udziału w postępowaniu lub w fakultatywnych podstawach wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia – np. dodanie obowiązku spełnienia wymogów systemów lub norm zarządzania środowiskowego; kryteriach oceny ofert – np. kryteria odnoszące się do efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia;
- ✓ wymaganiach związanych z realizacją zamówienia – np. wymagania dotyczące określonych środków zarządzania środowiskowego

Przykładowe zamówienie: **DOSTAWA MATERIAŁÓW INFORMACYJNYCH ORAZ USŁUGI POLIGRAFICZNE**

Przykładowe kryterium środowiskowe	Przykładowy opis spełnienia kryterium	Przykładowy przedmiotowy środek dowodowy
Dostawa następujących produktów: – wytworzonych z legalnych zasobów leśnych, pozyskanych w sposób zrównoważony/wykorzystanie na potrzeby świadczonej usługi następujących produktów: – wytworzonych z legalnych zasobów leśnych, pozyskanych w sposób zrównoważony.	Zamawiający oceniając ofertę przyjmie poniższe zasady punktowania: <ul style="list-style-type: none"> • za zadeklarowanie w ofercie dostawy produktów wytworzonych z legalnych zasobów leśnych, pozyskanych w sposób zrównoważony – pkt • za zadeklarowanie w ofercie dostawy produktów wytworzonych z surowców nieposiadających udokumentowanego źródła pochodzenia –0 pkt 	Certyfikat FSC 100% lub FSC Mix bądź inny równoważny certyfikat potwierdzający spełnianie określonych standardów. W przypadku, gdy wykonawca z przyczyn od niego niezależnych nie może uzyskać jednego z ww. certyfikatów, zamawiający akceptować będzie również alternatywne środki dowodowe, w tym dokumentację techniczną producenta, dokumentującą pochodzenie surowców z legalnych zasobów.
Udział włókien wtórnych w dostarczonym produkcie/produkcie wykorzystywanym do świadczenia usługi/realizacji dostaw.	W ramach niniejszego kryterium ocenie będzie podlegać udział włókien wtórnych w następujących produktach: /nazwa produktu, produktów/ Zamawiający oceniając ofertę przyjmie poniższe zasady punktowania: <ol style="list-style-type: none"> 1./nazwa produktu/ wyprodukowany/e w co najmniej 50% z włókien wtórnych – ... pkt 2./ nazwa produktu/ wyprodukowany/e w poniżej 50 % z włókien wtórnych - 0 pkt 	Certyfikat FSC Recycled lub PEFC Recycled bądź inny równoważny certyfikat potwierdzający spełnianie określonych standardów. W przypadku, gdy wykonawca z przyczyn od niego niezależnych nie może uzyskać jednego z ww. certyfikatów, zamawiający akceptować będzie również alternatywne środki dowodowe, w tym dokumentację techniczną producenta, dokumentującą pochodzenie surowców z legalnych zasobów.

Przykładowe zamówienie: **DOKUMENTACJA PROJEKTOWA, EKSPERTYZY, OPRACOWANIA**

Przykładowe kryterium środowiskowe	Przykładowy opis spełnienia kryterium	Przykładowy przedmiotowy środek dowodowy
Realizacja zamówienia w sposób ekologiczny.	<p>Zamawiający przyzna punktów, jeżeli wykonawca na etapie składania oferty zadeklaruje spełnienie łącznie poniższych warunków:</p> <p>1) Projekt Konceptyjny oraz wielobranżowa dokumentacja projektowo-kosztorysowa/ekspertyza/opracowanie, którą wykonawca przekaze Zamawiającemu zostanie wydrukowana na papierze ekologicznym, spełniającym warunki certyfikatu FSC lub innego równoważnego certyfikatu, tj.: dokumentu wystawionego przez organizację niezależną od Wykonawcy, upoważnioną do wystawienia dokumentu w kraju pochodzenia surowca i potwierdzającego takie same warunki jak określone w wymienionym certyfikacie FSC.</p> <p>2) Strony tekstowe (Opisy techniczne do projektów budowlanych i wykonawczych, Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót, przedmiary robót, kosztorysy inwestorskie/ ekspertyzy/analiza) będą wydrukowane przez wykonawcę dwustronnie. W przypadku braku zadeklarowania spełnienia łącznie powyższych warunków zamawiający przyzna 0 punktów.</p>	<p>Brak ALE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W celu weryfikacji spełnienia warunku, o którym mowa w tym kryterium, przed odbiorem dokumentacji przez zamawiającego wykonawca może przedłożyć dokument poświadczający, że dokumentacja będąca przedmiotem zamówienia wydrukowana została na papierze ekologicznym; 2. Zastosowanie się do klauzuli środowiskowej przez wykonawcę, który zadeklaruje jej przestrzeganie, będzie warunkiem przyjęcia przedmiotu zamówienia przez zamawiającego bez naliczania kary umownej, o której mowa w § ... Umowy

Przykładowe zamówienie: **DOKUMENTACJA PROJEKTOWA, EKSPERTYZY, OPRACOWANIA**

Przykładowe kryterium środowiskowe	Przykładowy opis spełnienia kryterium	Przykładowy przedmiotowy środek dowodowy
<p>Wykorzystanie papieru wyprodukowanego z surowców pochodzących ze zrównoważonej gospodarki leśnej, posiadającego w swoim składzie co najmniej 70% włókien recyklingowych, certyfikowanego oznakowaniem „PEFC Recycled” lub „FSC Recycled” lub innym równoważnym.</p>	<p>Ocena w zakresie tego kryterium zostanie dokonana na podstawie wypełnionego „Formularza oferty” i złożonej w nim deklaracji wykonawcy. Wykonawca, który zaoferuje wykonanie wszystkich ekspertyz/opracowań z papieru wyprodukowanego z surowców pochodzących ze zrównoważonej gospodarki leśnej, posiadającego w swoim składzie co najmniej 70% włókien recyklingowych, certyfikowanego oznakowaniem „PEFC Recycled” lub „FSC Recycled” lub innym równoważnym otrzyma punktów. Wykonawca, który nie wykorzysta wyżej wskazanego papieru otrzyma 0 punktów.</p> <p>UWAGA: oznakowania „FSC Recycled” oraz „PEFC Recycled” stanowią potwierdzenie wyprodukowania papieru z surowca pochodzącego ze zrównoważonej gospodarki leśnej oraz odpowiedniego udziału włókien wtórnych w składzie papieru. Produkty certyfikowane oznakowaniem „PEFC Recycled” oznaczają, iż co najmniej 70% materiału certyfikowanego PEFC pochodzi ze źródeł recyklingowych. Produkty certyfikowane oznakowaniem „FSC Recycled” oznaczają, że co najmniej 85% surowca w gotowym produkcie musi pochodzić z recyklingu. Zamawiający za równoważne uzna certyfikaty, które potwierdzają, iż papier, który zostanie wykorzystywany do przygotowania publikacji został wyprodukowany z surowców pochodzących ze zrównoważonej gospodarki leśnej oraz składa się co najmniej w 70% z włókien recyklingowych</p>	<p>Brak ALE: Na etapie realizacji zamówienia, zamawiający uprawniony będzie do żądania przedstawienia dowodów na potwierdzenie prawdziwości deklaracji złożonej przez wykonawcę. W przypadku, gdy wykonawca nie ma ani dostępu do oznakowania, ani możliwości uzyskania go w odpowiednim terminie, o ile ten brak dostępu nie może być przypisany wykonawcy, zamawiający zaakceptuje inne środki dowodowe, pod warunkiem, że za ich pomocą wykonawca udowodni, że oferowany przez niego papier spełnia ww. wymogi.</p>

Przykładowe zamówienie: **DOKUMENTACJA PROJEKTOWA, EKSPERTYZY, OPRACOWANIA**

Przykładowe kryterium środowiskowe	Przykładowy opis spełnienia kryterium	Przykładowy przedmiotowy środek dowodowy
<p>Wykorzystanie papieru wyprodukowanego z surowców pochodzących ze zrównoważonej gospodarki leśnej, posiadającego w swoim składzie co najmniej 70% włókien recyklingowych, certyfikowanego oznakowaniem „PEFC Recycled” lub „FSC Recycled” lub innym równoważnym.</p>	<p>Ocena w zakresie tego kryterium zostanie dokonana na podstawie wypełnionego „Formularza oferty” i złożonej w nim deklaracji wykonawcy. Wykonawca, który zaoferuje wykonanie wszystkich ekspertyz/opracowań z papieru wyprodukowanego z surowców pochodzących ze zrównoważonej gospodarki leśnej, posiadającego w swoim składzie co najmniej 70% włókien recyklingowych, certyfikowanego oznakowaniem „PEFC Recycled” lub „FSC Recycled” lub innym równoważnym otrzyma punktów. Wykonawca, który nie wykorzysta wyżej wskazanego papieru otrzyma 0 punktów.</p> <p>UWAGA: oznakowania „FSC Recycled” oraz „PEFC Recycled” stanowią potwierdzenie wyprodukowania papieru z surowca pochodzącego ze zrównoważonej gospodarki leśnej oraz odpowiedniego udziału włókien wtórnych w składzie papieru. Produkty certyfikowane oznakowaniem „PEFC Recycled” oznaczają, iż co najmniej 70% materiału certyfikowanego PEFC pochodzi ze źródeł recyklingowych. Produkty certyfikowane oznakowaniem „FSC Recycled” oznaczają, że co najmniej 85% surowca w gotowym produkcie musi pochodzić z recyklingu. Zamawiający za równoważne uzna certyfikaty, które potwierdzają, iż papier, który zostanie wykorzystywany do przygotowania publikacji został wyprodukowany z surowców pochodzących ze zrównoważonej gospodarki leśnej oraz składa się co najmniej w 70% z włókien recyklingowych</p>	<p>Brak ALE: Na etapie realizacji zamówienia, zamawiający uprawniony będzie do żądania przedstawienia dowodów na potwierdzenie prawdziwości deklaracji złożonej przez wykonawcę. W przypadku, gdy wykonawca nie ma ani dostępu do oznakowania, ani możliwości uzyskania go w odpowiednim terminie, o ile ten brak dostępu nie może być przypisany wykonawcy, zamawiający zaakceptuje inne środki dowodowe, pod warunkiem, że za ich pomocą wykonawca udowodni, że oferowany przez niego papier spełnia ww. wymogi.</p>

W przypadku usług polegających na **organizacji imprez, szkoleń, kursów** zielone rozwiązania można wprowadzić w pewnym zakresie obejmującym techniczną organizację całego przedsięwzięcia. W przypadku udzielania przedmiotowych zamówień rozwiązania proekologiczne można stosować na następujących płaszczyznach:

- 1) Zakup bądź zapewnienie materiałów dla uczestników szkolenia w sposób zapewniający standardy środowiskowe;
- 2) Ekologiczny sposób rekrutacji uczestników;
- 3) Serwowanie uczestnikom szkolenia posiłków przy wykorzystaniu sztućców, naczyń, wyrobów szklanych i obrusów wielokrotnego użytku.

Przykład wymogu do wskazania przez Zamawiającego w OPZ:

1. Zamawiający wymaga, aby w czasie realizacji przedmiotu umowy wykonawca spełnił poniższe warunki:

- a) rekrutacja uczestników na szkolenie, którą przeprowadzi wykonawca, będzie odbywała się jedynie drogą elektroniczną, bez przysyłania zaproszeń w wersji papierowej;
- b) materiały dla uczestników, takie jak program, harmonogram będą przekazywane uczestnikom tylko w formie elektronicznej, bez używania formy papierowej;
- c) materiały, takie jak notesy, będą wydrukowane na papierze ekologicznym, spełniającym warunki certyfikatu FSC lub innego równoważnego certyfikatu, tj.: dokumentu wystawionego przez organizację niezależną od Wykonawcy, upoważnioną do wystawienia dokumentu w kraju pochodzenia surowca i potwierdzającego takie same warunki jak określone w wymienionym certyfikacie FSC i przekazane uczestnikom podczas szkoleń;
- d) Wykonawca podczas realizacji szkoleń zapewni uczestnikom napoje i wodę w szklanych butelkach fabrycznie zamkniętych;
- e) posiłki (śniadania, obiady, kolacje) będą przygotowywane i serwowane w naczyniach, sztućcach i obrusach wielorazowego użytku (w naczyniach ceramicznych wraz z metalowymi sztućcami oraz papierowymi lub materiałowymi serwetkami).

2. Nieprzestrzeganie powyższych warunków przez wykonawcę podczas realizacji przedmiotu zamówienia skutkować będzie nałożeniem na wykonawcę kar umownych określonych w § projektowanych postanowień umowy.

W przypadku usług polegających na **zakupie biurowego sprzętu komputerowego i urządzeń peryferyjnych oraz innego sprzętu elektrycznego i elektronicznego** rozwiązania proekologiczne można stosować na następujących płaszczyznach:

- 1) Zakup energooszczędnych modeli;
- 2) Zakup produktów zawierających ograniczoną liczbę składników oraz promowanie opcji odbioru sprzętu zużytego;
- 3) Zakup produktów o obniżonym poziomie hałasu;
- 4) Projektowanie mające na celu możliwość recyklingu i dłuższy okres życia oraz promowanie opcji odbioru urządzeń;
- 5) Zmniejszenie ilości wykorzystywanych opakowań;
- 6) Zapewnienie możliwości recyklingu wykorzystywanych opakowań;
- 7) Zwiększenie wykorzystania opakowań pochodzących z recyklingu.

Przykładowe zamówienie: **DOSTAWA SPRZĘTU KOMPUTEROWEGO I URZĄDZEŃ PERYFERYJNYCH**

Przykładowe kryterium środowiskowe	Przykładowy opis spełnienia kryterium	Przykładowy przedmiotowy środek dowodowy
Poziom zużycia energii elektrycznej.	Zamawiający przyzna do punktów za zużycie energii niższe niż określono w punkcie..... opisu przedmiotu zamówienia według zasad rozdzielania punktów, np. 1) najlepsza oferta pod kątem poziomu zużycia energii elektrycznej przez dostarczane przedmioty otrzyma punktów. 2) najgorsza oferta pod kątem poziomu zużycia energii elektrycznej przez dostarczane przedmioty otrzyma 0 punktów.	W celu weryfikacji spełnienia warunku, wykonawca wraz z ofertą przedstawi zamawiającemu specyfikację techniczną producenta zaoferowanego sprzętu.

Przykładowe zamówienie: **DOSTAWA DRUKAREK, KOPIAREK, URZĄDZEŃ WIELOFUNKCYJNYCH**

Przykładowe kryterium środowiskowe	Przykładowy opis spełnienia kryterium	Przykładowy przedmiotowy środek dowodowy
Zaoferowanie urządzenia z technologią druku niepowodującą powstawania odpadów w postaci zużytego tonera- urządzenie nie wymaga pojemnika na zużyty toner.	W przypadku, gdy Wykonawca: - oferuje urządzenie z technologią druku niepowodującą powstawania odpadów w postaci zużytego tonera - urządzenie nie wymaga pojemnika na zużyty toner –pkt, - nie oferuje urządzenia z technologią druku niepowodującą powstawania odpadów w postaci zużytego tonera - urządzenie nie wymaga pojemnika na zużyty toner – 0 pkt.	Ocena oferty w tym kryterium dokonana zostanie na podstawie informacji przedstawionej przez Wykonawcę w pkt Formularza ofertowego, dotyczącej oferowania urządzenia z technologią druku niepowodującą powstawania odpadów (bądź nie).
Klasa energetyczna dostarczanego sprzętu.	Zamawiający przyzna punkty za zaoferowanie sprzętu: 1) o klasie energetycznej A +++- pkt 2) o klasie energetycznej A++ – pkt 3) o klasie energetycznej A+ – 0 pkt.	Wykonawca jest zobowiązany na potwierdzenie spełnienia kryterium do złożenia wraz z ofertą oświadczenia o klasie energetycznej oferowanego produktu wraz z specyfikacją techniczną producenta zaoferowanego sprzętu

Przykładowe propozycje wdrożenia rozwiązań ekologicznych dla postępowania na usługi:

Przykład wymogu do wskazania przez Zamawiającego w OPZ:

- ✓ W ramach warunku zdolności technicznej lub zawodowej wykonawca jest zobowiązany do wykazania swojej zdolności do wykonania usługi sprzątania w sposób przyjazny dla środowiska.

Podmiotowy środek dowodowy:

- ✓ System zarządzania środowiskowego (na przykład EMAS lub ISO 14001), potwierdzający i uwzględniający zdolności wykonawcy w zakresie zarządzania środowiskowego określone w warunku udziału w postępowaniu lub każdy inny dowód poświadczający równoważne środki w dziedzinie zarządzania środowiskowego

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zgodnie z art. 239 PZP Zamawiający wybiera najkorzystniejszą ofertę na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w dokumentach zamówienia.

Najkorzystniejsza oferta to oferta przedstawiająca najkorzystniejszy stosunek

- ✓ jakości do ceny lub kosztu
- ✓ lub oferta z **najniższą ceną lub kosztem.**

Jak wskazuje art. 242 PZP najkorzystniejsza oferta może zostać wybrana na podstawie:

- ✓ **kryteriów jakościowych** oraz ceny lub **kosztu**;
- ✓ ceny lub **kosztu.**

W art. 242 ust. 2 PZP ustawodawca podał przykładowe kryteria oceny ofert, nazwane zbiorczo kryteriami jakościowymi. Jest to katalog otwarty, co oznacza, że nie ogranicza możliwości zastosowania innych kryteriów, niewymienionych w tym przepisie. Katalog ten obejmuje przykładowe zakresy, które mogą mieć znaczenie w zależności od udzielanego zamówienia, a także etapu cyklu życia elementu wchodzącego w zakres zamówienia.

W komentowanym przepisie wskazano, że kryteria jakościowe mogą odnosić się m.in. do:

- 1) jakości, przy czym uszczegółowiono, że kryteria mogą dotyczyć chociażby parametrów technicznych, ale także właściwości estetycznych oraz funkcjonalnych, takich jak dostępność dla osób niepełnosprawnych lub uwzględnianie potrzeb użytkowników;
- 2) aspektów społecznych, w tym odnoszących się do integracji zawodowej i społecznej osób, o których mowa w art. 94 ust. 1 PZP (osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych);
- 3) aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia;**
- 4) aspektów innowacyjnych;
- 5) organizacji, kwalifikacji zawodowych i doświadczenia osób wyznaczonych do realizacji zamówienia, jeżeli mogą mieć znaczący wpływ na jakość wykonania zamówienia;
- 6) serwisu posprzedażnego oraz pomocy technicznej, warunków dostawy (takich jak termin, sposób oraz czas dostawy) lub okresu realizacji.

Katalog kryteriów jakościowych zawarty w art. 242 ust. 2 Pzp jest otwarty, tzn. wymienione w nim kryteria mają wyłącznie charakter przykładowy. W konkretnym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający może skorzystać z kryteriów wymienionych przykładowo w Pzp, jak również może zastosować sformułowane przez siebie, niewystępujące w ustawie kryteria jakościowe. Ważne jest, by wybrane kryteria były związane z przedmiotem zamówienia i umożliwiały zamawiającemu wybór najkorzystniejszej oferty.

Kryteria związane z ochroną środowiska:

Nie każde z kryteriów udzielenia zamówienia przyjętych przez zamawiającego celem zidentyfikowania oferty najkorzystniejszej musi koniecznie mieć charakter czysto ekonomiczny. Nie wyklucza się w szczególności możliwości posługiwania się przez zamawiającego kryteriami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego. Stwierdzenie to nie oznacza jednak, że wszelkie kryteria o tym charakterze mogą być uwzględnione przez tego zamawiającego.

Zamawiający może wziąć pod uwagę kryteria dotyczące ochrony środowiska naturalnego, o ile kryteria te są związane z przedmiotem zamówienia.

Jak wynika z wyroku TSUE w sprawie Concordia Bus, TSUE uznał, że kryteria dotyczące poziomu emisji tlenku azotu i poziomu hałasu autobusów należy uznać za związane z przedmiotem zamówienia, które dotyczy świadczenia miejskich usług transportu autobusowego.

KRYTERIA OCENY OFERT - rozwiązaniami proekologicznymi mogą być także:

- ✓ eliminacja toksycznych chemikaliów w procesie produkcji,
- ✓ świadczenie usług z wykorzystaniem energooszczędnych urządzeń,
- ✓ ekologiczny sposób dostawy określonych produktów,
- ✓ rodzaj opakowań
- ✓ poziom emisji szkodliwych gazów przez pojazdy świadczące usługę transportową, stosowanie papieru z recyklingu lub papieru pochodzącego z drewna ze zrównoważonej gospodarki drzewnej.

PRZYKŁAD:

zgodne z tym przepisem jest kryterium poza cenowe związane z recyklingiem odpadów komunalnych (wyrok KIO z dnia 19 lipca 2019 r., sygn. akt; KIO 1187/19, KIO 1199/19, KIO 1201/19, Legalis), a także **premiowanie posiadania certyfikowanego systemu zarządzania środowiskiem, zgodnym z międzynarodowym standardem ISO 14001, z uwagi na fakt, że nie dotyczy ono właściwości wykonawcy, ale dotyczy wprost realizacji przedmiotu zamówienia, postępowania z odpadami, który zgodny jest ze światowymi standardami. Posiadanie takiego certyfikatu może gwarantować bowiem lepszy efekt ekologiczny niż efekt wykonawcy, który takiego certyfikatu nie posiada** (tak KIO w wyrok z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt KIO 2101/16, Legalis). Aspekty środowiskowe, które wskazał ustawodawca, to również – w ocenie KIO wyrażonej w wyroku z dnia 16 stycznia 2018 r., sygn. akt: KIO 7/18, Legalis – m.in. dbałość o to, **aby przedmiot zamówienia realizowany był środkami (pojazdami) jak najnowszymi lub legitymującymi się jak najwyższymi normami emisji spalin, tak aby faktyczna dbałość o ochronę środowiska znalazła swoje rzeczywiste odzwierciedlenie.**

Zgodnie z art. 83 ust. 3 pkt 4 PZP zamawiający publiczny przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia **dokонуje analizy potrzeb i wymagań**, uwzględniając rodzaj i wartość zamówienia, a **analiza ta wskazuje możliwość uwzględnienia aspektów społecznych, środowiskowych lub innowacyjnych** zamówienia.

Opis przedmiotu zamówienia

Zgodnie z art. 99 ust. 2 PZP zamawiający określa w opisie przedmiotu zamówienia **wymagane cechy** dostaw, usług lub robót budowlanych, **które mogą odnosić się w szczególności do określonego procesu, metody produkcji, realizacji wymaganych dostaw, usług lub robót budowlanych, lub do konkretnego procesu innego etapu ich cyklu życia**, nawet jeżeli te czynniki nie są ich istotnym elementem, pod warunkiem że są one związane z przedmiotem zamówienia oraz proporcjonalne do jego wartości i celów – stanowi to potwierdzenie możliwości wskazywania w **opisie przedmiotu zamówienia czynników związanych z ochroną środowiska**, nawet jeśli nie mają one istotnego znaczenia dla przedmiotu zamówienia.

Przykłady prawidłowo określonego przedmiotu Zielonego Zamówienia Publicznego:

- a) „Zakup i dostawa papieru pochodzącego z recyklingu”
- b) „Zamówienie na zaprojektowanie budynku efektywnego energetycznie”
- c) „Zamówienie na ekologiczne usługi porządkowe zawierające segregację odpadów”

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Opis przedmiotu zamówienia stanowi obligatoryjny element każdej SWZ (art. 134 ust. 1 pkt 4 oraz art. 281 ust. 1 pkt 5 PZP).

Art. 99 ust. 1 PZP nakłada na zamawiającego obowiązek opisanie przedmiotu zamówienia **w sposób jednoznaczny i wyczerpujący**, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględnienia wszystkich wymagań i okoliczności mogących mieć wpływ na sporządzenie oferty. Przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby **utrudniać uczciwą konkurencję**, w szczególności przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, źródła lub szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę, jeżeli mogłoby to doprowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania niektórych wykonawców lub produktów.

Art. 99 ust. 5 PZP wskazuje, iż przedmiot zamówienia można opisać przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, źródła lub szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę, jeżeli zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia w wystarczająco precyzyjny i zrozumiały sposób, a wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy „lub równoważny”. Jeżeli przedmiot zamówienia został opisany w sposób, o którym mowa w ust. 5, zamawiający wskazuje w opisie przedmiotu zamówienia kryteria stosowane w celu oceny równoważności

Zamawiający może żądać na przykład:

- ✓ Tonerów niezawierających barwników azowych (barwniki i pigmenty) mogących wydzielać rakotwórcze aminy aromatyczne umieszczone na liście amin aromatycznych w Dyrektywie 2002/61/WE.
- ✓ Energii elektrycznej wyprodukowanej z odnawialnych źródeł energii;
- ✓ Przygotowania produktu z drewna pochodzącego z upraw leśnych zarządzanych zgodnie z zasadami zrównoważonej gospodarki leśnej; drewno to nie może pochodzić z lasów znajdujących się pod szczególną ochroną;
- ✓ Lakierów do gruntowania i malowania autobusów miejskich, niezawierających surowców (wypełniacze, pigmenty, środki suszące), w których znajduje się ołów, związki chromu VI i związki kadmu;
- ✓ Kopert wykonanych w 100% z makulatury.

W art. 101 ust. 1 PZP określono trzy sposoby formułowania opisu przedmiotu zamówienia niezależnie od rodzaju zamówienia - opis funkcjonalny, standardowy oraz opisy mieszane, łączące cechy dwóch pierwszych.

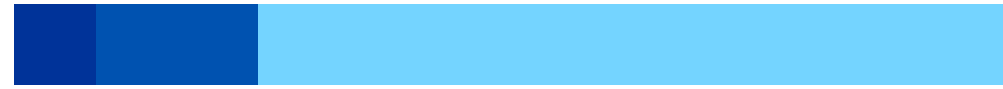
Kwestie środowiskowe mogą zostać uwzględnione w ramach opisu funkcjonalnego. Jak wskazano w art. 101 ust. 1 pkt 1 PZP przedmiot zamówienia opisuje się, z uwzględnieniem odrębnych przepisów, m.in. przez określenie wymagań dotyczących wydajności lub funkcjonalności, **w tym wymagań środowiskowych**, pod warunkiem, że podane parametry są dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić wykonawcom ustalenie zakresu i charakteru przedmiotu zamówienia, a zamawiającemu jego udzielenie.

WARUNKI UDZIAŁU W POSTĘPOWANIU

W myśl art. 112 ust. 1 PZP, zamawiający określa warunki udziału w postępowaniu w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiający ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia, w szczególności wyrażając je jako minimalne poziomy zdolności. Warunki udziału w postępowaniu mogą dotyczyć m.in. zdolności technicznej lub zawodowej.

Art. 116 ust. 1 PZP wskazuje, w odniesieniu do zdolności technicznej lub zawodowej zamawiający może określić warunki dotyczące niezbędnego wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, doświadczenia, potencjału technicznego wykonawcy lub osób skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia, umożliwiające realizację zamówienia na odpowiednim poziomie jakości. W szczególności zamawiający może wymagać, aby wykonawcy spełniali wymagania odpowiednich systemów lub norm zarządzania środowiskowego, wskazanych przez zamawiającego w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumentach zamówienia.

W tym miejscu warto wskazać wyrok z dnia 17 lipca 2017 r., sygn. akt KIO 1339/17, w którym Krajowa Izba Odwoławcza przyjęła, że **jakość świadczonej usługi to nie tylko sprawność, niezawodność pojazdów, ale również ich ekologia użytkowania, to jest wpływ użytkowania na środowisko**. Zamawiający ma bowiem możliwość wprowadzenia takich warunków podmiotowych, aby zapewnić, że o dane zamówienia ubiegać się będą wykonawcy, którzy dysponują odpowiednim doświadczeniem, urządzeniami czy też pracownikami, a co za tym idzie dają rękojmię prawidłowego zrealizowania zamówienia publicznego, również ze względu na jego wpływ na środowisko. **W sposób oczywisty taka weryfikacja przyczynia się do realizacji postulatu efektywnego wydatkowania środków**.

PRZYKŁADOWE BŁĘDY PRZY PRZEPROWADZANIU POSTĘPOWAŃ:

Nieproporcjonalne warunki udziału w postępowaniu

Beneficjent w warunkach udziału precyzyjnie określił wymagane od Wykonawców doświadczenie wskazując, że o zamówienie mogą ubiegać się tylko podmioty, które przeprowadzały szkolenia dofinansowane z UE w przeszłości – w oparciu o doświadczenie jednego z oferentów.

(Wyrok WSA w Warszawie, sygn. akt V SA/Wa1875/14)

Żądanie, aby niezbędny potencjał miał każdy z wykonawców działających wspólnie (każdy z konsorcjantów), było wymogiem nieadekwatnym (nieproporcjonalnym) do przedmiotu zamówienia i w konsekwencji naruszało zasadę konkurencyjności

(WSA w Białymstoku, ISA/Bk 167/21)

Dofinansowane przez
Unię Europejską

BŁĘDY W OPISIE PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA:

Zasady z PZP – OPZ ma być jednoznaczny i wyczerpujący (art. 99 PZP)

✓ Błędy w użytej nomenklaturze: lokomotywa trakcyjna

Zamiast: pojazd trakcyjny i lokomotywa manewrowa lub liniowa

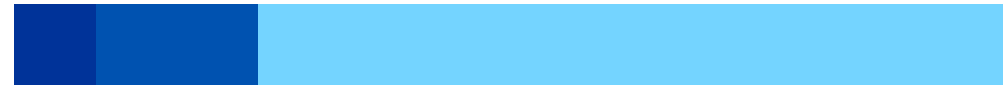
✓ Inne: wording, business case, challenge, task–niepewne znaczenie

✓ Brak uzgodnienia na etapie OPZ koniecznych elementów EZT: kolorystyka, układ wnętrza pojazdu, DTR -istotny wpływ na cenę pojazdu

✓ Faworyzowanie określonych dostawców poprzez wprowadzenie zasadniczych ograniczeń w zakresie rozwiązań technicznych odnośnie EZT, lokomotyw, wagonów

✓ Nieuzasadnione obowiązki w zakresie dokumentów: oryginały, tłumaczenia przysięgłe, brak sprecyzowania zakresu dokumentów, wymaganie od wykonawcy na etapie odbioru dokumentów pochodzących de facto od zamawiającego

Pomimo iż Beneficjent nie jest związany stosowaniem reguł prawnych z PZP, to jednak wypracowane na gruncie tej ustawy zasady powinny być przez Stronę zachowane (WSA w Białymstoku, sygn. akt I SA/Bk 167/21).

BŁĘDY W OPISIE PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA:

- ✓ „obowiązek przeniesienia praw autorskich majątkowych do dokumentacji systemu na potrzeby późniejszego przygotowania przez zamawiającego postępowania w sprawie zamówienia na usługę utrzymania” – przeszkoda do złożenia oferty, wystarczające udzielenie licencji;
- ✓ „Odbiór Techniczny na 10 dni przed Odbiorem Końcowym, ale w terminie umożliwiającym zrealizowanie uwag zamawiającego bez konieczności zmiany Harmonogramu Dostawy” – termin niejednoznaczny;
- ✓ Harmonogram dostaw: „do 30.04.2017 nie później niż do 31.07.2017” – terminy dostawy wynikające z innych zobowiązań zamawiającego – wątpliwość, który z nich stanowi rzeczywisty termin;
- ✓ „System powinien być wyposażony we wszystkie urządzenia bezpieczeństwa ruchu wymagane w celu uzyskania zezwolenia na dopuszczenie do eksploatacji typu pojazdu” – wykonawca ma większą wiedzę od zamawiającego w zakresie zabudowy systemów wymaganych przepisami prawa w celu dopuszczenia do eksploatacji – nie zwalnia to Zamawiającego z obowiązku przygotowania OPZ;
- ✓ Zgodność pojazdu z przepisami prawa na dzień dostawy – nie można właściwie skalkulować oferty, ponieważ zmiany prawa nastąpią po jej złożeniu.

Materiały pomocnicze opracowane przez Urząd Zamówień Publicznych:

1. Szacowanie wartości zamówienia, rażąco niska cena, zmiany umowy o zamówienie publiczne

<https://www.gov.pl/web/uzp/dokumenty-zwiazane-z-kontrola-zamowien>

2. Opis przedmiotu zamówienia w świetle kontroli Prezesa UZP i orzecznictwa KIO

<https://www.gov.pl/web/uzp/opis-przedmiotu-zamowienia-w-swietle-kontroli-prezesa-uzp-i-orzecznictwa-kio>

3. Rażąco niska cena – Tezy z orzeczeń Krajowej Izby Odwoławczej oraz Sądu Zamówień Publicznych

<https://www.gov.pl/web/uzp/razaco-niska-cena--tezy-z-orzeczen-krajowej-izby-odwolawczej-oraz-sadu-zamowien-publicznych>

4. Rekomendacje dotyczące zamówień na zestawy komputerowe

<https://www.gov.pl/web/uzp/rekomendacje-dotyczace-zamowien-na-zestawy-komputerowe-marzec-2021>

5. Udzielanie zamówień publicznych w zakresie urządzeń drukujących i wielofunkcyjnych, urządzeń mobilnych oraz systemów digital signage

<https://www.gov.pl/web/uzp/udzielanie-zamowien-publicznych-w-zakresie-urzadzen-drukujacych-i-wielofunkcyjnych-urzadzen-mobilnych-oraz-systemow-digital-signage2>

6. Rekomendacje dotyczące zamówień publicznych na systemy informatyczne

<https://www.gov.pl/web/uzp/rekomendacje-dotyczace-zamowien-publicznych-na-systemy-informatyczne>

7. Przykładowe zapisy w dokumentach zamówienia dotyczące uwzględniania w postępowaniu o udzieleniu zamówienia aspektów społecznych, środowiskowych i innowacyjnych

<https://www.gov.pl/web/uzp/przykladowe-zapisy-w-dokumentach-zamowienia-dotyczace-uwzględniania-w-postepowaniu-o-udzieleniu-zamowienia-aspektow-spoecznych-srodowiskowych-i-innowacyjnych>

8. Co musi znaleźć się w umowach zgodnie z Prawem zamówień publicznych?

<https://www.gov.pl/web/uzp/co-musi-znalezc-sie-w-umowach-zgodnie-z-prawem-zamowien-publicznych>

Autor prezentacji
Paweł Iwanek

Fundusze Europejskie

Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych
ul. Kolejowa 5/7, 01-217 Warszawa

Punkt dla Przyrody

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych